

Załącznik nr 2
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **turystyka i rekreacja**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Zielonogórski

ul. Licealna 9, 65-417 Zielona Góra

Data przeprowadzenia wizytacji: **3-4 kwietnia 2023 r.**

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	7
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	34
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	41
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	45
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	48
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	50
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	52
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	53
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Anna Tobolska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Magdalena Kachniewska, ekspert PKA
2. dr hab. Agata Niemczyk, ekspert PKA
3. Marcin Napierała, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Tomasz Maurek, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia w Uniwersytecie Zielonogórskim (d. w Filii w Sulechowie) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023.

Dotychczas kierunek turystyka i rekreacja był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną czterokrotnie (2007, 2008, 2014, 2021), a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz piąty. Pierwsza ocena PKA na w/w kierunku została przeprowadzona 2007 roku i zakończyła się wydaniem oceny warunkowej. Druga ocena PKA została przeprowadzona w 2008 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Trzecia ocena PKA odbyła się w 2014, w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, wyrażoną w Uchwale Nr 698/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 października 2014 r. Ostatnia ocena programowa na kierunku turystyka i rekreacja została przeprowadzona w 2021 roku, w wyniku której wydano ocenę pozytywną z krótszym okresem jej obowiązywania na 2 lata – Uchwała Prezydium PKA Nr 375 /2021 z dnia 20 maja 2021 r.

W w/w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, raport zespołu oceniającego oraz stanowisko Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku turystyka i rekreacja prowadzonego w Filii w Sulechowie Uniwersytetu Zielonogórskiego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym uznało, że proces kształcenia realizowany w Filii w Sulechowie Uniwersytetu Zielonogórskiego nie w pełni umożliwia studentom kierunku turystyka i rekreacja osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Spośród przyjętych przez PKA kryteriów, kryteria: 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się; 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się; 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność

kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry; 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów - zostały spełnione częściowo. Błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo stanowiły uzasadnienie wydania oceny pozytywnej na okres 2 lat. Aktualna ocena realizacji sformułowanych zaleceń została przedstawiona w poszczególnych kryteriach raportu z wizytacji.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznymi spotkaniami zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz raport wstępny zespołu oceniającego. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu

z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	turystyka i rekreacja	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości 52,2% nauki o komunikacji społecznej i mediach 20% geografia społeczno- ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 17,2% nauki o kulturze fizycznej 10,6%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	765 godzin, 6 miesięcy/ 24 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. hotelarstwo 2. turystyka i organizacja wypoczynku 3. turystyka przygodowa	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	56	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2493	985
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	114	91
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	144	144
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	54

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek turystyka i rekreacja, studia I stopnia, o profilu praktycznym funkcjonuje w strukturach Uniwersytetu Zielonogórskiego od roku akademickiego 2020/2021, na Wydziale Nauk Biologicznych (WNB). Wcześniej tj. w latach 2001-2017 studia na tym kierunku były prowadzone w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie, która po zmianach organizacyjnych została włączona w struktury Uniwersytetu jako filia. Na mocy Uchwały nr 298 Senatu Uczelni z dnia 29 września 2021 roku powołano na WNB Instytut Sportu, Turystyki i Żywności, w ramach którego utworzono Pracownię Turystyki i Rekreacji.

Koncepcja i cele kształcenia dla ocenianego kierunku są zgodne ze strategią Uczelni na lata 2021-2030, przyjętą Uchwałą Senatu UZ nr 250 z dnia 30 czerwca 2021 roku. Celami strategicznymi jest wysoka jakość kształcenia i budowanie kapitału społecznego poprzez przygotowanie wykwalifikowanych kadr wzmacniających efektywności działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje związane zarządzaniem przedsiębiorstwem turystycznym i organizowaniem imprez turystycznych i rekreacyjnych, a także przygotowanie absolwentów do rozwiązywania współczesnych problemów obsługi ruchu turystycznego i podmiotów turystycznych. Absolwenci zostaną również przygotowani do planowania i kierowania własnymi przedsięwzięciami organizacyjnymi z zakresu turystyki i rekreacji. Sformułowane cele i koncepcja kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, tj. nauki o zarządzaniu i jakości jako dyscypliny wiodącej, ale także do geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, do nauk o kulturze fizycznej oraz do nauk o komunikacji społecznej i mediach. W przedstawionej koncepcji kształcenia brakuje jednak merytorycznego uzasadnienia przyporządkowania kierunku w relatywnie dużym zakresie (20%) do dyscypliny uzupełniającej tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach. Wśród wymienionych celów kształcenia na kierunku wskazano bowiem wyposażenie absolwentów w szereg kompetencji, w tym również praktycznych, które można identyfikować jako powiązane z wymienionymi trzema pierwszymi dyscyplinami, w tym takie umiejętności jak np. organizacja różnych form turystyki, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym, prowadzenie różnych form rekreacji ruchowej oraz uwzględnienie w podejmowanych działaniach racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów środowiska geograficznego. Wśród wymienianych celów kształcenia dominują te wskazujące na kompetencje organizacyjne, zarządcze i związane ze znajomością regionów turystycznych oraz uwarunkowań geograficznych rozwoju turystyki. Trudno jednak doszukiwać się celów powiązanych z czwartą wymienioną dyscypliną uzupełniającą w stopniu odpowiadającym znacznemu zakresowi procentowemu przyporządkowania do niej kierunku. W koncepcji kształcenia nawiązano co prawda do wykorzystania narzędzi komunikacji elektronicznej i nowych mediów społecznościowych, ale w sposób instrumentalny, jako narzędzia w pracy zarządczej, marketingowej i organizacyjnej, a nie jako przedmiotu poznania fundamentalnych mechanizmów społecznych, tj. porozumiewania się i procesów obiegu informacji, co jest istotą dyscypliny.

W koncepcji kształcenia uwzględniono współczesne trendy rozwoju turystyki i rekreacji związane z rozwojem turystyki aktywnej oraz ze zmianami preferencji i potrzeb turystów, m.in. w okresie "pocovidowym". Uwzględniono także cele wyspecjalizowane, związane z kształceniem na jednej z trzech oferowanych specjalności, tj. turystyka i organizacja wycieczek, hotelarstwo, turystyka przygodowa. Proponowany program studiów pozwala studentom na rozwój zindywidualizowanych zainteresowań związanych z różnorodnymi formami usług turystyczno-rekreacyjnych.

Koncepcja i cele kształcenia zostały sformułowane w odniesieniu do potrzeb rozwoju branży w regionie lubuskim i nawiązują do celów strategicznych województwa lubuskiego, takich jak lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego regionu oraz przygotowanie odpowiednich kadr do obsługi ruchu turystycznego. Program studiów odpowiada również potrzebom i postulatom zgłaszanym przez interesariuszy zewnętrznych dotyczących m.in. wyposażenia studentów w pożądane umiejętności organizacji imprez survivalowych, a także w umiejętności pilotażu wycieczek czy w nowych kompetencji związanych z zaproponowaną nową specjalnością *turystyka przygodowa*. Uczelnia wskazała szereg podmiotów zewnętrznych, z którymi współpracuje w zakresie rozwoju programu studiów zgodnie z aktualnymi potrzebami i trendami, m.in. z Wydziałem Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego, z Lubuską Regionalną Organizacją Turystyczną "LOTUR", z Oddziałem Zielonogórskim PTTK oraz z Lubuskim Stowarzyszeniem Przewodników Turystycznych, a także z wieloma podmiotami, przyjmującymi studentów na praktyki zawodowe, np. TUI Centrum Podróży, biuro podróży Exodus, hotel Ruben, Park Narodowy "Ujście Warty". Istotną rolę w wypracowywaniu koncepcji kształcenia mają również interesariusze wewnętrzni, przede wszystkim nauczyciele akademicy, którzy dzięki swoim pracom badawczym oraz aktywności pozaakademickiej związanej m.in. z organizacją różnych form turystyki, monitorują najnowsze trendy rozwoju usług turystycznych i wdrażają je do programu studiów. Z kolei studenci mają wpływ na kształtowanie koncepcji studiów poprzez swoich przedstawicieli w gremiach kolegialnych powołanych dla kierunku, np. w radzie programowej kierunku.

Uczelnia uwzględnia możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i w tym zakresie ma przygotowaną infrastrukturę (aplikacje Google Workspace: Meet oraz Classroom, a także platformę Moodle/UZ) oraz odpowiednio przygotowaną, przeszkoloną kadrę dydaktyczną. W obecnych warunków możliwości te wykorzystywane są jednak pomocniczo, np. do przekazywania materiałów dydaktycznych czy informacji organizacyjnych.

Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja profil praktyczny przyporządkowane zostały do dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości 94 ECTS (52,2%). Dobór dyscypliny jest zasadny z punktu widzenia celów kształcenia. Jako dyscypliny dodatkowe wskazano: nauki o komunikacji społecznej i mediach 36 ECTS (20%), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 31 ECTS (17,2%), nauki o kulturze fizycznej 19 ECTS (10,6%). Efekty uczenia się są zgodne z artykułem 53.2. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne dla wyżej wymienionych dyscyplin mają swoje odzwierciedlenie w nazwie kierunku. Wątpliwość budzi dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach, która stanowi 20% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku. Zespół oceniający nie doszukuje się takiego dużego wskaźnika (20%) w efektach uczenia się dla tej dyscypliny. Te, które odnoszą się to: w obszarze wiedzy: K_W01, K_W09, K_W11, w obszarze umiejętności: K_U04, K_U13, K_U19, w obszarze kompetencji społecznej: K_K01, K_K03. Zespół oceniający nie podziela przyporządkowania wskazanych podczas wizytacji przez Uczelnię efektów uczenia się (15: po 5 z każdej grupy), do rzeczony dyscypliny, tj.: K_W03 zna

w zaawansowanym stopniu mechanizmy funkcjonowania rynku usług turystycznych i wie jak je wykorzystać w działalności zawodowej; K_W05 zna zasady prowadzenia własnej działalności gospodarczej w zakresie turystyki i rekreacji i wie jak je wykorzystać; K_U05 potrafi wykorzystywać trendy i tendencje w rozwoju turystyki obecnie i w przyszłości; K_U07 potrafi w sposób praktyczny rozwiązywać problemy zarządzania firmą turystyczno-rekreacyjną; K_K04 okazuje szacunek wobec klienta, grup społecznych oraz troskę o ich dobro; K_K05 ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i upowszechnianie w działalności turystycznej dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego K_K08 potrafi przyjąć krytyczną postawę wobec źródeł wiedzy odnoszących się do promocji zdrowia i profilaktyki chorób cywilizacyjnych.

Zbyt duży procent dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach wynika z błędnego przyporządkowania zajęć, grup zajęć, do kierunkowych efektów uczenia się w obszarze tej dyscypliny. W rezultacie efekty uczenia się dla tego rodzaju zajęć, o ile są zgodne z profilem praktycznym, to nie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia odnośnie do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Wśród nich wskazuje się na:

- *animacja turystyczna i rekreacyjna* (wg koncepcji kształcenia weryfikująca takie kierunkowe efekty uczenia się w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach, jak U13 i K03)
- *obsługa ruchu turystycznego* (K01),
- *organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży* (W01, K01),
- *planowanie i organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych* (U19)
- *nowe trendy w turystyce* (W01, W11, U04, U13),
- *technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce* (U13, K01),
- *transgraniczny produkt turystyczny* (U13, U19, K03),
- *turystyka kulturowa* (W01, U04, U19),
- *waloryzacja zasobów kulturowych regionu* (U04, U13, K03),
- *wstęp do wiedzy o kulturze* (W01, U19),
- *wstęp do wiedzy o sztuce* (W01, U19, K01, K03).

Wymienione zajęcia mają swoje uzasadnienie w dyscyplinie głównie nauki o zarządzaniu i jakości, ale i nauki o kulturze fizycznej, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Świadczą o tym przedmiotowe efekty uczenia się, treści zajęć. Powyższa weryfikacja dała podstawę do stwierdzenia, że dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach stanowi 19 ECTS, tj. 10,5%.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w zakresie wiedzy 15, umiejętności 20 oraz kompetencji społecznych 9. Efekty uczenia się są sformułowane w sposób przystępny z zastosowaniem terminologii właściwej dla kierunku studiów. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku turystyka i rekreacja (studiów pierwszego stopnia) są pochodne względem efektów uczenia się określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218). Można zgłosić do korekty językowej (zaawansowaną umiejętność) jeden z efektów umiejętności, który obecnie jest w brzmieniu: K_U08 P6S_UW-O3 posiada zaawansowaną umiejętność obsługiwanie turystów na poszczególnych etapach podróży turystycznej stosując metody, narzędzia oraz techniki pracy pilota i przewodnika.

Efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja zostały przyjęte Uchwałą Nr 475 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 27 kwietnia 2022 roku w sprawie programu studiów

pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja i określenia efektów uczenia się dla tego kierunku.

Treść kierunkowych efektów uczenia się, dla zajęć lub grup zajęć, dla pierwszego stopnia studiów uwzględnia aktualny stan wiedzy i jej praktycznego zastosowania. Efekty uczenia się odpowiadają praktycznemu profilowi ocenianego kierunku studiów.

Efekty uczenia się przewidują nabycie umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie B2. Efekty uczenia się zawierają poprawnie sformułowany opis kwalifikacji założonych dla ocenianego kierunku studiów odnośnie do sformułowanych dyscyplin: wiodącej i dodatkowych (mając na uwadze za duży odsetek dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach). Efekty uczenia się kierunkowe, dla zajęć lub grup zajęć tworzą spójny system, w oparciu o który możliwe jest stworzenie skutecznego systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla zajęć objętych programem studiów wskazano odniesienia do efektów kierunkowych.

Analiza treści poszczególnych efektów uczenia się prowadzi do wniosku, że są one specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie turystyki i rekreacji we wszystkich wspomnianych dyscyplinach, z wyraźną przewagą dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty uczenia się uwzględniają aspekt przedsiębiorczości, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, komunikowania w języku obcym, pracy zespołowej oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej.

Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych w programie (mając na uwadze za duży odsetek dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. sformułowano 4 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 1.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się modyfikację przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, tak aby zapewnić spójność koncepcji kształcenia z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany.	W przedstawionej koncepcji i celach kształcenia dominują kompetencje organizacyjne, zarządcze oraz te związane ze znajomością uwarunkowań geograficznych rozwoju turystyki, które pozwalają absolwentom kierunku na opanowanie umiejętności praktycznych organizacji ruchu turystycznego w regionach oraz realizacji funkcji zarządzania w	<i>zalecenie zrealizowane częściowo</i>

		<p>usługach turystycznych i rekreacyjnych, w zależności od wybranej w trakcie studiów specjalności. Kompetencje te odzwierciedlone zostały dobrze w dyscyplinie wiodącej nauki o organizacji i zarządzaniu. Trudno jednak doszukiwać się w koncepcji kształcenia celów powiązanych z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach w stopniu odpowiadającym znacznemu zakresowi procentowemu przyporządkowania do niej kierunku, tj. 20% (36 ECTS), który nie został zmieniony w odpowiedzi na uwagi z poprzedniej wizytacji. W koncepcji kształcenia nawiązano co prawda do wykorzystania nowych komunikatorów elektronicznych i mediów społecznościowych, ale w sposób instrumentalny, jako narzędzia w pracy zarządczej, marketingowej i organizacyjnej, a nie jako przedmiot poznania mechanizmów porozumiewania się, co jest istotą dyscypliny.</p>	
2.	<p>dostosowanie zakładanych efektów uczenia się do dyscyplin, do których jest przyporządkowany kierunek, z zachowaniem wymogów ponad połowy efektów osiągniętych w dyscyplinie wiodącej, a pozostałych efektów osiągniętych proporcjonalnie do udziału pozostałych dyscyplin, do których przypisany jest kierunek turystyka i rekreacja.</p>	<p>Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja profil praktyczny przyporządkowane zostały do dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości nauki o zarządzaniu i jakości 94 ECTS (52,2%). Dobór dyscypliny jest zasadny z punktu widzenia celów kształcenia. Jako dyscypliny dodatkowe wskazano: nauki o komunikacji społecznej i mediach 36 ECTS (20%), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 31 ECTS (17,2%), nauki o kulturze fizycznej 19 ECTS (10,6%). ZO PKA nie doszukuje się w efektach uczenia się aż 20% udziału dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach w efektach uczenia się i koncepcji studiów.</p>	<p><i>zalecenie zrealizowane częściowo</i></p>
3.	<p>sformułowanie zakładanych efektów uczenia się w sposób</p>	<p>Zakładane efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja są</p>	<p><i>zalecenie zrealizowane</i></p>

	właściwy dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji z uwzględnieniem profilu praktycznego.	właściwe dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji z uwzględnieniem profilu praktycznego	
4.	wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.	Wobec powyższych uwag nie wdrożono skutecznych działań projakościowych	<i>zalecenie niezrealizowane</i>

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁶

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Przedstawione przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku wpisują się w zakres strategii Uniwersytetu Zielonogórskiego ogłoszonej na lata 2021-2030 i związanej z polityką jakości. W koncepcji kształcenia uwzględniono współczesne trendy rozwoju turystyki i rekreacji związane z rozwojem turystyki aktywnej oraz związane z kształceniem studentów w zakresie rozwiązywania współczesnych problemów obsługi ruchu turystycznego oraz organizacji imprez rekreacyjnych, także z wykorzystaniem narzędzi komunikacji elektronicznej. W koncepcji kształcenia uwzględniono potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia jest przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które obecnie stosowane są jedynie pomocniczo. Koncepcja kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Stwierdzono jednak zbyt duży zakres przyporządkowania do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, nieznajdujący uzasadnienia w przedstawionej koncepcji i celach kształcenia, sformułowanych kompetencjach absolwentów oraz w efektach uczenia się. Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja profil praktyczny przyporządkowane zostały do dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości 94 ECTS (52,2%). Dobór dyscypliny jest zasadny z punktu widzenia celów kształcenia. Jako dyscypliny dodatkowe wskazano: nauki o komunikacji społecznej i mediach 36 ECTS (20%), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna 31 ECTS (17,2%), nauki o kulturze fizycznej 19 ECTS (10,6%). Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne dla wyżej wymienionych dyscyplin mają swoje odzwierciedlenie w nazwie kierunku. Efekty uczenia się uwzględniają aspekt przedsiębiorczości, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, komunikowania w języku obcym, pracy zespołowej oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej. Dostrzegając nieprawidłowości w obszarze proporcji dyscyplin naukowych, do których kierunek został przyporządkowany podkreśla się ich ponowienie wobec stwierdzonych przez PKA w 2021 r. uchybień w tym zakresie, tym samym stwierdza się, że nie wdrożono skutecznych działań projakościowych mających na celu ich eliminację. W tym kontekście stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁶W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

1. Niewłaściwe w swoim zakresie przyporządkowanie kierunku do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, które nie znajduje odzwierciedlenia w przedstawionej koncepcji kształcenia.
2. Nieprecyzyjne dostosowanie zakładanych efektów uczenia się do dyscyplin, do których jest przyporządkowany kierunek, w kierunku ograniczenia udziału dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach.
3. Brak podjęcia skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych, podczas ostatniej wizytacji w 2021 r., nieprawidłowości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację proporcji przyporządkowania kierunku do wskazanych dyscyplin, tak aby zapewnić spójność koncepcji kształcenia ze wszystkimi dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany, w szczególności do nauk o komunikacji społecznej i mediach.
2. Należy dostosować zakładane efekty uczenia się do dyscyplin, do których jest przyporządkowany kierunek.
3. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe mające na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe, realizowane na ocenianym kierunku studiów są zgodne z efektami uczenia się kierunkowymi, dla zajęć lub grup zajęć. Są one zestawione w sylabusach. Program studiów na kierunku turystyka i rekreacja została zaprojektowany sekwencyjnie, od ogółu do szczegółu. Studenci w pierwszej kolejności poznają kluczowe terminy i tematykę z zakresu dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek; zajęcia bardziej szczegółowe realizowane są na drugim i trzecim roku. Taka koncepcja ma pozwolić na właściwą realizację efektów uczenia się. Na studiach pierwszego stopnia uczelnia proponuje specjalności *turystyka i organizacja wypoczynku, hotelarstwo* oraz *turystyka przygodowa*. Specjalności te pod względem treści programowych są zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowany został oceniony kierunek studiów, choć udział tych dyscyplin nie jest właściwy (za duży odnośnie do nauk o komunikacji społecznej i mediach). Treści programowe, w szczególności realizowane w ramach przedmiotów specjalnościowych odpowiadają zastosowaniu wiedzy z zakresu głównie dyscypliny wiodącej, jak i dyscyplin pozostałych w praktyce gospodarczej i dają podstawy uzyskania zakładanych efektów uczenia się. Na właściwy zakres i aktualności treści programowych wskazuje podana w sylabusach literatura podstawowa i uzupełniająca. Wobec niej rekomenduje się uaktualnienie niektórych z nich, jak np. wobec zajęć *wstęp do wiedzy o kulturze, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży, wstęp do wiedzy o sztuce* i inne. Treści programowe są

spójne i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się

Harmonogram realizacji programu studiów, forma i organizacja zajęć oraz liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, a także szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, daje podstawę osiągnięcia przez studentów przyjętych efektów uczenia się.

Program studiów pierwszego stopnia realizowany jest w ramach 6 semestrów. Obejmuje on 180 punkty ECTS konieczne do ukończenia studiów, gdzie łączna liczba godzin wynosi 4879 godzin na studiach stacjonarnych, z czego 3258 godzin kontaktowych i 4868 na niestacjonarnych, z czego 1750 godzin kontaktowych. W skład łącznej liczby godzin wchodzi 765h praktyk, którym przypisano 24ECTS. Wobec powyższego, czas trwania studiów, mierzony nakładem pracy, wyrażonym poprzez liczbę punktów ECTS spełnia wymogi art. 76.1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), natomiast nie jest spełniona zasada przypisania do 1 ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami (art.67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy), gdyż 1 ECTS przyjmuje w programie kształcenia niejednakowe wartości, a w niektórych przypadkach, jak np. praktyk tę wartość przekracza.

Struktura szacowanego nakładu pracy studenta na studiach pierwszego stopnia obejmuje takie elementy, jak: godziny kontaktowe (udział w zajęciach, konsultacjach, egzaminie) oraz samodzielną pracę studenta (przygotowanie do: zajęć, kolokwium, egzaminu; studiowanie literatury, przygotowanie: pracy pisemnej, projektu, prezentacji, raportu, wystąpienia itp.). Proporcje poszczególnych elementów nakładu pracy są właściwe. Niemniej jednak należy podkreślić różny rozkład konsultacji na różnych zajęciach, np. *pilotaż i przewodnictwo* – razem 55h zajęć kontaktowych, w tym 45h dydaktycznych i 8h konsultacji; *podstawy turystyki* - spośród 53h kontaktowych - 45h dydaktycznych; *agroturystyka* - spośród 50h kontaktowych – 45h dydaktycznych; *rekreacja ruchowa* - spośród 50h kontaktowych – 45h dydaktycznych. Odnośnie do tego ostatniego zwraca uwagę niepoprawne przypisanie formy zaliczenia przedmiotu prowadzonego jako ćwiczenia, w postaci egzaminu właściwego dla wykładów. Wobec nieścisłości w godzinach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia rekomenduje się ustalenie tychże zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym PKA nr 7/2020 w sprawie zajęć prowadzonych w ramach kierunku studiów, w tym zwłaszcza konsultacji.

W przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami i stanowi 114 ECTS, a na studiach niestacjonarnych 91 ECTS.

Zgodnie z przyjętą strukturą programu studiów przedmioty pogrupowane są w moduły kształcenia: 1) moduł przedmiotów ogólnych - podstawowych (w liczbie 9) i kierunkowych (24), 2. moduł przedmiotów kształcenia specjalnościowego (w liczbie 6), 3. moduł przedmiotów wybieralnych (w liczbie 8), 4. moduł praktyk zawodowych. Moduł zajęć podstawowych i kierunkowych jako obowiązkowy dla wszystkich studentów – obejmuje 40 przedmiotów, za które student może uzyskać 141 punktów ECTS.

Moduł zajęć wybieralnych oferuje studentom zestaw 8 przedmiotów, za które może uzyskać 39 punktów ECTS oraz przedmiotów kształcenia specjalnościowego za 15 punktów ECTS. Razem 54 punkty ECTS (spełniony jest tym samym wymóg realizacji zajęć do wyboru).

Przedmioty są zróżnicowane, nawiązują do treści, które absolwent kierunku powinien znać i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wymiar godzinowy zajęć jest poprawny, daje podstawy osiągania założonych efektów uczenia się, z wyłączeniem zajęć, które uczelnia przyporządkowała do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Zbór tych zajęć stanowią, w obszarze modułu odnoszącego się do komunikacji społecznej: *technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce, pilotaż i przewodnictwo, informacja turystyczna oraz nowe trendy w turystyce*. Weryfikacja sylabusów pozwala stwierdzić, że *technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce* odnoszą się do *kanałów dystrybucji w turystyce, systemów rezerwacji*, tj. do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, analogicznie jak nowe trendy w turystyce, które w obszarze wykładów odnoszą się do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, a w obszarze ćwiczeń do pierwszej ze wskazanych. Oba przedmioty nie wpisują się w dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediów. Potwierdzenie tej tezy odnośnie do zajęć z *nowych trendów w turystyce* pozyskano również w rozmowie z prowadzącym zajęcia podczas spotkania z pracodawcami, deklarując treści i realizowane projekty w obszarze zarządzania. Ponadto, analiza sylabusów upoważnia do stwierdzenia, że do nauk o komunikacji społecznej i mediach nie odnoszą się również treści takich zajęć, jak: *animacja turystyczna i rekreacyjna, obsługa ruchu turystycznego, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży, planowanie i organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych, transgraniczny produkt turystyczny, turystyka kulturowa, waloryzacja zasobów kulturowych regionu, wstęp do wiedzy o kulturze, wstęp do wiedzy o sztuce. osadzone są one w pozostałych trzech dyscyplinach*.

Formy zajęć są zróżnicowane, tj. wykłady, ćwiczenia, konwersatorium, zajęcia laboratoryjne, terenowe, seminarium i praktyki zawodowe. Z formalnego punktu widzenia są dobrane właściwie dla praktycznego profilu studiów. Przeważająca część zajęć realizowana jest w formach pozwalających na kształtowanie umiejętności praktycznych, stanowią one 78,9-79,3% godzin zajęć dydaktycznych.

Liczba punktów ECTS uzyskiwana na studiach pierwszego stopnia w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 144 ECTS. Grupa tych zajęć spełnia wymagania § 6. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów odnośnie do zajęć tej grupy zajęć. W ich zbiorze odnajdują się zajęcia pozwalające na przygotowanie studenta do aktywności zawodowej. Np. na warsztatach z *socjologii turystyki* realizowany jest produkt turystyczny, następnie aplikowany przez turystów i społeczność lokalną. Studenci konstruują quest lub grę miejską o walorach turystycznych danej miejscowości. Pracę poprzedza wizyta instytucji. Jej przedstawiciele formułują swoje oczekiwania dotyczące questu, formy jego upublicznienia, a następnie opiniują produkt końcowy przygotowany przez studentów. Zajęcia *organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży* obejmują min. zagadnienia dotyczące turystyki i krajoznawstwa oraz rekreacji ruchowej. W realizacji tych zajęć stosuje się m.in. zajęcia terenowe. W czasie ich trwania studenci realizują gry i zabawy ruchowe, gry zespołowe oraz wybrane gry terenowe (quest, gra miejska, podchody). Wszystkie te zajęcia mają charakter praktyczny i są realizowane w określonych i odpowiednio zaadaptowanych przestrzeniach rekreacji (miejskie tereny rekreacji, szkolne lub osiedlowe boiska sportowe, wybrane szlaki turystyki pieszej). Na innych zajęciach, które odbywają się w salach dydaktycznych uczelni, realizowane są zadania praktyczne (np. *finanse przedsiębiorstw i rachunkowość*), symulacyjne/case study (np. *zarządzanie*) w zakresie przygotowania do prowadzenia aktywności zawodowej. W opinii zespołu oceniającego są zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, które nie wypełniają powierzonych im funkcji, o czym świadczy brak właściwych prac etapowych potwierdzających ich wymiar praktyczny. Np. ćwiczenia z *podstaw*

turystyki, które mają być realizowane dyskusją, projektem, aktywnością, a tymczasem są weryfikowane kolokwium zaliczeniowym i sprawdzeniem efektów wiedzy, a nie umiejętności właściwych dla tej formy zajęć. Zespół oceniający zaleca lepsze dostosowanie realizacji zajęć do ich form zwłaszcza odnośnie do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne z racji profilu kształcenia.

Liczba punktów ECTS uzyskiwana na studiach pierwszego stopnia w ramach zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego wynosi 16 ECTS; w ramach kierunku *turystyka i rekreacja* studenci mają obowiązkowy *język niemiecki w turystyce*, który nie jest traktowany jako lektorat, a jako przedmiot prowadzony w języku obcym oraz *język angielski lub francuski do wyboru*, taktowane jako lektoraty (oba przedmioty językowe po 120 godz.). Odnośnie do tej drugiej opcji językowej studenci na kierunku *turystyka i rekreacja* wybrali *język angielski*.

Na kierunku *turystyka i rekreacja*, który jest przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, zapewniony jest warunek łącznej liczby punktów ECTS - nie mniejszą niż 5 - jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Stanowi go 7 ECTS (*kultura kulinarna* Laboratorium 3 ECTS oraz do wyboru: *wstęp do wiedzy o kulturze/ wstęp do wiedzy o sztuce* 4 ECTS).

W Uczelni nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W czasie wizytacji, na podstawie hospitacji oraz rozmów ze studentami, ujawniło się zjawisko wymaganego wobec studentów własnego sprzętu komputerowego na takich zajęciach, jak: *regionalistyka, geografia gospodarcza, warsztaty przewodnictwa turystycznego*. Na hospitacji studenci nie zgłaszali żadnych uwag wobec takiego zaangażowania, chętnie podejmowali polecenia nauczyciela akademickiego.

Metody kształcenia są zróżnicowane i dostosowane do form i tematyki prowadzonych zajęć dydaktycznych. Spośród nich można wymienić np. metody podające (wykład konwersatoryjny, wykład konwencjonalny, prezentacja), metody problemowe (konwersatorium, dyskusja), jak również metody aktywizujące (praca w grupach, analiza przypadku, symulacja, dyskusja). Wszystkie sale dydaktyczne w budynku Wydziału Nauk Biologicznych przystosowane są do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem sprzętu audio-wizualnego. Ze względu na specyfikę kierunku *turystyka i rekreacja* zajęcia dydaktyczne prowadzone są również w formie zajęć terenowych (wycieczki krajoznawcze, gry terenowe, wizyty studyjne).

Metody kształcenia zaproponowane na kierunku *turystyka i rekreacja* są standardowe i w ich doborze na ogół nie są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej (np. odwrócona klasa i inne), niemniej jednak w nauczaniu i uczeniu się właściwie są dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Używane przez pracowników akademickich metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, na co wskazują próbki prac etapowych. Są jednak przedmioty, które nie pozwalają na ocenę tychże ze względu na brak dowodów takiej sytuacji. Wobec powyższego zaleca się weryfikację metod kształcenia na niektórych zajęciach realizowanych na kierunku *turystyka i rekreacja* z przewartościowaniem ich w obszarze efektów wiedzy na rzecz efektów umiejętności i kompetencji społecznych tak, aby metody kształcenia przygotowały w pełni studentów kierunku *turystyki i rekreacji* do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych.

Na kierunku *turystyka i rekreacja* stosowane są, choć w niewielkim zakresie, zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne w obszarach zawodowego rynku pracy. Mowa o systemach rezerwacyjnych wykorzystywanych np. na zajęciach *technologie informacyjne* i *systemy rezerwacyjne*

w turystyce – program Amadeus. Na kierunku zaplanowany jest zakup programu Merlin X (zakup jest obecnie w czasie procedowania). Poza ww. nie odnotowuje się innego wsparcia informatycznego w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku.

W nauce opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja wykorzystywane są powszechnie stosowane, w tego rodzaju zajęciach, metody kształcenia, jak praca indywidualna/grupowa, projekt, metoda symulacyjna. Są one dostosowane do kierunku i treści programowych, zapewniają nabycie umiejętności językowych.

Uczelnia stara się dostosowywać proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia na zasadach określonych w §18 Regulaminu Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego przyjętego Uchwałą nr 478 z dnia 27.04.2022 roku. Student w uzasadnionych przypadkach może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. IOS jest przyznawana studentom z niepełnosprawnością, samodzielnie wychowującym dziecko, osiągnięciem bardzo dobre wyniki w nauce, dotkniętym zdarzeniem losowym, pracującym w organach samorządu studenckiego bądź pracującym zawodowo. Zasady postępowania w tym zakresie określa Regulamin Studiów UZ oraz Zarządzenia nr 2/2021 Dziekana Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 31 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad przyznawania indywidualnej organizacji studiów (IOS) na Wydziale Nauk Biologicznych. Decyzję o indywidualnej organizacji studiów na okres jednego semestru, z możliwością przedłużenia, podejmuje dziekan. W przypadku indywidualnej organizacji studiów dziekan może zwolnić studenta od obowiązku uczestniczenia w niektórych lub wszystkich zajęciach, po zasięgnięciu opinii prowadzących zajęcia. Indywidualna organizacja studiów nie zwalnia studenta od obowiązku terminowego uzyskania zaliczeń i przystąpienia do egzaminów zgodnie z harmonogramem sesji.

Wydział współpracuje z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami w zakresie potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Student z niepełnosprawnością, oprócz możliwości starania się o indywidualną organizację semestru, może uzyskać również szersze wsparcie polegające na organizacji dodatkowych godzin zajęć oraz przydzieleniu asystenta. Za zgodą dziekana student z niepełnosprawnością może zaliczyć praktykę zawodową w formie alternatywnej, dostosowanej do jego możliwości (Regulamin studiów §16 p.8).

Na ocenianym kierunku proces kształcenia uzupełniany jest między innymi o obowiązkowe praktyki zawodowe.

Zgodnie z kartami opisu zajęć *praktyka zawodowa*, efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do innych zajęć lub grup zajęć w programie studiów, w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Można wskazać m.in. takie zajęcia jak psychologia społeczna, turystyka kulturowa, prawo gospodarcze, wycieczki studyjne, teoria i metodyka rekreacji czy organizacja i funkcjonowanie jednostek rekreacyjnych, które z punktu widzenia pracodawców są istotne w procesie edukacyjnym.

Program studiów ocenianego kierunku uwzględnia praktyki zawodowe w pięciu modułach. Na semestrze 1 (75 godzin), na semestrze 2 (180 godzin), na 3 (150 godzin), na 4 (180 godzin) i na 6 (180 godzin); na podstawie dokumentu dostarczonego ZO PKA podczas wizytacji. Takie umiejscowienie praktyk jest indywidualnym rozwiązaniem uczelni, uznać należy je za właściwe niemniej w toku wizytacji w trakcie spotkania ze studentami pojawiły się pojedyncze głosy, że praktyka na 6 semestrze odwraca uwagę studentów od pełnego zaangażowania się w pisanie pracy dyplomowej

i przygotowanie się do jej obrony. Treści programowe, cele oraz efekty uczenia się przewidziane dla praktyk zawodowych zawarte są w ogólnodostępnych kartach opisu przedmiotu. Szczegółowy zakres treści określony jest osobno dla każdej praktyki i stanowi odrębną część dokumentacji związanej z jej realizacją. W zależności od poziomu nauczania, treści na poszczególnych panelach praktyk zmieniają się tworząc logiczną całość. W toku realizacji praktyk, preferowane są różne miejsca ich odbywania, niemniej dopuszcza się odbycie praktyki w jednym zakładzie pracy pod warunkiem spełnienia zakładanych celów i efektów. Weryfikacji takiej w sposób bezpośredni i indywidualny dokonuje uczelniany koordynator praktyk. Liczba przyporządkowanych punktów ECTS dla praktyk zawodowych jest niewłaściwa. Oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych dokonuje zakładowy opiekun praktyk sprawujący bezpośredni nadzór nad praktykantem poprzez codzienną współpracę i zlecanie prac, kontrolę zapisów w dzienniku praktyk, pisemnej opinii na temat zrealizowanej praktyki oraz kompleksowej oceny efektów uczenia się zgodnie z sylabusami. Kończąc praktykę w zakładzie, student otrzymuje od zakładowego opiekuna ocenę w skali od 2 do 5. Drugi etap oceny, to ostateczne zaliczenie praktyki i dokonanie wpisu do indeksu przez uczelnianego koordynatora praktyk. Zanim do tego dojdzie, uczelniany koordynator weryfikuje dziennik praktyki, zapoznaje się z opinią wystawioną przez opiekuna praktyk w zakładzie, sprawdza kompletność dostarczonych dokumentów. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości kontaktuje się bezpośrednio z praktykodawcą w celu uzyskania ostatecznej wiedzy w zakresie zrealizowanej przez studenta praktyki. Uczelnia nie przewiduje reguł przeprowadzania hospitacji praktyk zawodowych oraz w obecnym planie studiów nie przewiduje się także praktyk prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Koordynatorem praktyk z ramienia Uczelni na ocenianym kierunku jest pracownik badawczo-dydaktyczny z wieloletnim stażem zawodowym. Jego zakres obowiązków jako koordynatora praktyk zawarty jest m.in. w Zarządzeniu nr 154 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 września 2021 roku w sprawie warunków przyznawania i wypłacania dodatku dla pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego za koordynację studenckich praktyk zawodowych. Relatywnie niewielka ilość studentów ocenianego kierunku umożliwia bezpośredni i stały kontakt z koordynatorem co podkreślili studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA. Studenci przed rozpoczęciem praktyki odbywają spotkanie, na którym zapoznają się z celami praktyki, obowiązkami i dokumentacją. W trakcie praktyki wszyscy pozostają w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym. Organizację obowiązkowych praktyk zawodowych na ocenianym kierunku reguluje Ramowy program praktyk oraz dokument tytułowany „Zasady ich organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania” obowiązujące na poziomie Wydziału. Zgodnie z wytycznymi we wspomnianych dokumentach praktyki mogą być realizowane m.in. w przedsiębiorstwach turystycznych, obiektach noclegowych, obiektach sportowych i rekreacyjnych, biurach podróży, placówkach administracji samorządowej, placówkach kulturowych. Studenci udający się na praktykę mogą skorzystać z listy podmiotów, z którymi Uczelnia posiada podpisane stosowne listy intencyjne i porozumienia na realizację praktyk, wśród których są m.in. Lubuskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Przewodnik Lubuski”, Informacja Turystyczna „Visit Zielona Góra”, Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza czy Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna „LOTUR”. Uczelnia wskazuje, że studenci w celu realizacji praktyk zawodowych mogą skorzystać z jej stałej współpracy z ośmioma hotelami i firmami świadczącymi usługi noclegowe, dziesięcioma biurami podróży, czterema ośrodkami wypoczynkowymi i gospodarstwami agroturystycznymi, siedmioma ośrodkami kultury, pięcioma muzeami i centrami uprzyśtępniania i upowszechniania wiedzy o kulturze. Władze ocenianego kierunku dopuszczają także możliwość realizacji praktyk w miejscach wybranych przez

studentów. Wśród zewidencjonowanych przez koordynatora praktyk, gdzie studenci odbyli praktykę są m.in. hotele „Retro” w Zielonej Górze, „Stary młyn” w Świebodzinie, biura podróży TUI, EXODUS MEGA TOURS w Zielonej Górze czy ośrodki sportu i rekreacji w Zielonej Górze, Sulechowie, Nowej Soli i Świebodzinie. Wymienione wyżej podmioty z założenia posiadają właściwą infrastrukturę i wyposażenie zgodne z potrzebami procesu nauczania i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W toku wizytacji ustalono, że władze ocenianego kierunku nie określiły formalnie kryteriów jakościowych, które winny spełniać zakłady przyjmujące studentów na praktykę. Było to przedmiotem zalecenia zgodnie z Uchwałą nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 roku. Trudno jest uznać zapis w dokumencie „Zasady organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych praktyk zawodowych”, który stanowi w rozdziale II paragraf 3 pkt 2, iż „Praktyka może się odbywać w podmiotach gospodarczych, urzędach, szkołach oraz innych jednostkach organizacyjnych, zwanych dalej Zakładem pracy, których charakter działań związany jest z kierunkiem lub specjalnością studiów”. Wspomniany dokument, opublikowany na stronie internetowej Uczelni nie posiada informacji odnoszącej się do aktu prawnego oraz brak jest podpisu osoby odpowiedzialnej za jego ustanowienie. Intencją zespołu oceniającego PKA formułującego zalecenie w 2021 roku było zwrócenie uwagi na poprawę jakości kształcenia poprzez określenie wskaźników jakie powinny spełniać instytucje przyjmujące studenta na praktykę. Dotyczyć mogą one np. wielkości i struktury zatrudnienia w danym zakładzie pracy, doświadczenie zakładu pracy w zakresie kształcenia zawodowego, przynależność i współpraca z instytucjami turystycznymi. Student ocenianego kierunku może ubiegać się o zaliczenie praktyki na podstawie indywidualnej aktywności, takie przypadki są rozpatrywane i analizowane indywidualnie przez uczelnianego koordynatora praktyk na podstawie złożonego przez studenta wniosku. Procedura przeprowadzana jest zgodnie z zapisami Regulaminu praktyk zawodowych oraz zasadach ich organizowania, odbywania, nadzorowania i zaliczania obowiązkowych praktyk zawodowych.

Proces praktyk zawodowych na kierunku turystyka i rekreacji na Uniwersytecie Zielonogórskim podlega systematycznej ocenie wystawianej zarówno przez studentów jak i praktykodawców. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego studentów obowiązuje ankieta oceny praktyki zawodowej wypełniana w systemie informatycznym „Dzieskanat” oraz ankieta dołączona do dziennika praktyk, którą wypełnia zakładowy opiekun praktyk. Obie ankietę mają charakter ewaluacyjny, wyniki są zbierane i opracowywane przez koordynatora praktyk a następnie prezentowane i omawiane na posiedzeniach Rady Programowej. Ogólnowydziałowy przegląd współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się co cztery lat. Najbliższy zaplanowany jest w roku akademickim 2023/2024.

Organizacja roku akademickiego przygotowana jest do 28 lutego każdego roku oraz podawana do wiadomości publicznej na stronie Uczelni na podstawie zarządzenia Rektora UZ na sześć miesięcy przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. W ramach organizacji roku podaje się harmonogram zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, harmonogramy realizacji programu studiów, formy i organizacji zajęć, liczbę godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem wykładowców oraz szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiający studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Na studiach stacjonarnych zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku (bywa, że z jednym dniem wolnym w tygodniu), w godzinach od 7.30 do 20.15. Zajęcia są planowane w blokach w liczbie od 6h do 10h zajęć w ciągu dnia, najczęściej 6h. Pomiedzy 2-godzinnymi zajęciami jest 15 minut

przerwy. Rozplanowanie zajęć umożliwi efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Każdy semestr kończy się sesją egzaminacyjną.

Program studiów na kierunku turystyka i rekreacja został zaprojektowany w sposób pozwalający studentom na jego optymalną realizację. Liczba godzin zajęć (różna w zależności od specjalizacji) jest rozłożona na okres trzech lat (studia pierwszego stopnia), przy czym na każdym semestrze student realizuje 29-31 punktów ECTS, co odpowiada około 750 godzin nakładu pracy studenta.

Zaliczenie przedmiotów kończących się egzaminem odbywa się w trakcie sesji egzaminacyjnej. Harmonogram sesji egzaminacyjnej ustala dziekan, uwzględniając propozycje egzaminatorów i podaje do wiadomości studentów nie później niż dwa tygodnie przed początkiem sesji egzaminacyjnej. Liczba obowiązkowych przedmiotów z egzaminem w jednym semestrze nie może przekroczyć czterech. Większa liczba przedmiotów z egzaminem w jednym semestrze jest dopuszczalna, o ile student zapisze się na takie przedmioty. W przypadku niezaliczenia egzaminu student ma prawo do przystąpienia do poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Na wniosek studenta dziekan może zarządzić w uzasadnionych przypadkach egzamin komisyjny. Zgodnie z Regulaminem studiów student jest zobowiązany do zaliczenia wszystkich przedmiotów realizowanych w danym semestrze lub roku nie później niż do końca sesji egzaminacyjnej. Prowadzący zajęcia i egzaminatorzy wpisują do indeksu elektronicznego wyniki zaliczeń i egzaminów w ciągu siedmiu dni od dnia przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. Informację o wpisaniu wyniku zaliczenia lub egzaminu do indeksu elektronicznego student otrzymuje automatycznie na adres poczty elektronicznej. W przypadku, gdy w opinii studenta wynik zaliczenia lub egzaminu wpisany do indeksu elektronicznego różni się od faktycznie uzyskanego, student może zgłosić zastrzeżenie drogą elektroniczną w terminie 3 dni od dnia wprowadzenia wyniku do indeksu.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. sformułowano 4 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 2.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	uwzględnienie w programie studiów zróżnicowanych i trafnie dobranych metod i narzędzi kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych, w tym w szczególności korzystanie z oprogramowania informatycznego niezbędnego w pracy na	Zastosowano się do zalecenia odnośnie do aplikowania oprogramowania informatycznego niezbędnego w pracy na rynku turystycznym. Od dwóch lat na kierunku turystyka i rekreacja wykorzystywany jest system rezerwacyjny Amadeus na zajęciach Technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce. Na etapie procedowania jest zakup systemu	<i>zalecenie zrealizowane</i>

	rynku turystycznym.	MerlinX. Uwzględniono w programie studiów zróżnicowane metody i narzędzi kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.	
2.	formalne ustanowienie kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe oraz reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.	Brak jest formalnie ustanowionych kryteriów jakościowych, jakie mają spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Częściowo i bardzo ogólnie sprecyzowanie zasad nie ma wpływu na poprawę jakości. W związku z tym, że na ocenianym kierunku brak jest także zasad hospitacji praktyk, tym bardziej zasadne staje się sprecyzowanie kryteriów jakie muszą spełniać praktykodawcy przyjmujący studentów na praktykę.	<i>zalecenie nie zrealizowane</i>
3.	dostosowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu praktyk w obszarze ich „zaliczania” na podstawie indywidualnej zawodowej aktywności studenta wykazywanej przed rozpoczęciem studiów lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych.	O sposobie zaliczania praktyk na podstawie indywidualnej zawodowej aktywności studenta stanowi obowiązujący na UZ Regulamin praktyk Wydziału Nauk Biologicznych oraz zasady ich organizowania a każdy przypadek jest rozpatrywany przez uczelnianego koordynatora praktyk.	<i>zalecenie zrealizowane</i>
4.	wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.	Wobec zrealizowanych zaleceń podjęto stosowne działania projakościowe	<i>zalecenie zrealizowane</i>

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści zaplanowane na kierunku turystyka i rekreacja są zgodne z efektami uczenia się. Przedmioty są zróżnicowane, nawiązują do treści, które absolwent kierunku powinien znać i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wymiar godzinowy zajęć jest poprawny, daje podstawy osiągnięcia założonych efektów uczenia się, z wyłączeniem zajęć, które uczelnia przyporządkowała do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. Program studiów jest realizowany w oparciu o właściwą sekwencję przedmiotów. W zakresie oceny zgodności oferowanych w procesie nauczania treści z aktualnym stanem wiedzy w dziedzinach nauk społecznych stwierdza się, że karty przedmiotów odzwierciedlają zarówno potrzeby praktyki (otoczenia gospodarczego), jak

i zmieniających się trendów w dyskursie naukowym; niemniej jednak dobór literatury w niektórych kartach przedmiotów wymaga aktualizacji, wobec czego formułowane są rekomendacje. Harmonogram realizacji studiów oraz liczba semestrów, liczba godzin prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i nakład pracy liczony wyłącznie poprzez ECTS jest właściwy. Organizacja procesu nauczania umożliwia efektywne wykorzystanie czasu zarówno na udział w zajęciach, jak i samodzielne uczenie się, oraz weryfikację i ocenę uczenia się. Niemniej jednak o ile czas trwania studiów, mierzony nakładem pracy, wyrażonym poprzez liczbę punktów ECTS spełnia wymogi art. 76.1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm), to nie jest spełniona zasada przypisania do 1ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami (art.67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy), wobec czego niezbędna jest stosowna modyfikacja uwzględniająca stanowisko interpretacyjne PKA nr 7/2020 w sprawie zajęć prowadzonych w ramach kierunku studiów, w tym zwłaszcza konsultacji. Formy zajęć są zróżnicowane, tj. wykłady, ćwiczenia, konwersatorium, zajęcia laboratoryjne, terenowe, seminarium i praktyki zawodowe. Z formalnego punktu widzenia są dobrane właściwie dla praktycznego profilu studiów. Większość zajęć kształtujących umiejętności praktyczne spełniają wymagania § 6. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów odnośnie do zajęć tej grupy zajęć; są również zajęcia, które nie realizują tego wymogu. Metody kształcenia są zróżnicowane i dostosowane do form i tematyki prowadzonych zajęć dydaktycznych, w tym tych zapewniających nabycie umiejętności językowych. Mając jednak na uwadze powyższe uchybienia dostrzega się nieprawidłowości w egzekwowaniu właściwych metod kształcenia na niektórych zajęciach przygotowujących studentów kierunku turystyki i rekreacji do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych. Na kierunku turystyka i rekreacja stosowane są zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne w obszarach zawodowego rynku pracy. Studenci z niepełnosprawnością mogą oczekiwać wsparcia ze strony Uczelni. Proces uczenia się jest dostosowywany indywidualnie do potrzeb studenta z niepełnosprawnością. W Uczelni istnieją zarówno stosowne procedury, jak i struktura organizacyjna, zadaniem których jest monitorowanie przestrzegania praw tej grupy studentów. Organizacja i nadzór nad przebiegiem praktyk zawodowych realizowany jest przez uczelnianego koordynatora praktyk, który ze względu na relatywnie niewielką ilość studentów na ocenianym kierunku ma stały kontakt ze studentami i praktykodawcami. Proces realizowany jest sprawnie, dokumentacja jest przejrzysta i w większości sformalizowana. Umieszczenie praktyk w programie studiów oraz ustanowione cele i efekty są właściwe w procesie kształcenia. Dokonywane są systematyczne oceny praktyk zawodowych zarówno przez studentów jak i praktykodawców a ich efekty poddawane są weryfikacji przez koordynatora praktyk i radę programową. Nie przewiduje się przeprowadzania hospitacji praktyk co w połączeniu z brakiem kryteriów jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe może powodować obniżenie jakości kształcenia. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. Błędne przyporządkowanie zajęć do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.
2. Brak w niektórych zajęciach właściwych metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych.
3. Brak spełnienia zasady przypisania do 1ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami łącznie z praktykami zawodowymi. (Art.67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy).

4. Brak jest formalnie ustanowionych kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe zapewniające zgodność treści programowych z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, w obszarze dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach.
2. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe mających na celu egzekwowanie właściwych metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych.
3. Należy dostosować program studiów do wymogów art. 76.1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w kontekście zasady przypisania do 1ECTS 25-30 godzin pracy studenta, obejmującej zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami łącznie z praktykami zawodowymi (Art.67 ust. 2 i 3 cyt. Ustawy).
4. Należy doprecyzować i formalnie ustanowić kryteria jakościowe, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutację na studia na Uniwersytecie Zielonogórskim przeprowadza Biuro Rekrutacji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się poprzez zarejestrowanie kandydata w systemie elektronicznej rejestracji i złożeniu elektronicznego wniosku o przyjęcie na studia na Uniwersytet Zielonogórski przez stronę internetową. Ogólne zasady rekrutacji regulowane są za pomocą corocznych Uchwał Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Aktualnie obowiązuje Uchwała nr 254 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 czerwca 2021 roku w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2022/2023 oraz Uchwała nr 451 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 marca 2022 roku, a szczegółowe zasady rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja uregulowane są za pomocą załącznika nr 4 do tej uchwały. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna na Wydziale Nauk Biologicznych. W opinii zespołu oceniającego warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury kwalifikacyjne na studia są przejrzyste i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości lub jemu równorzędnego dokumentu. Na studia zostają przyjęci w ramach limitu miejsc kandydaci, którzy spełnili wszystkie wymagania rekrutacyjne i uzyskali największą liczbę punktów. W przypadku kierunku turystyka i rekreacja liczba punktów wyliczana jest jako średnia ważona za przedmioty: *język polski, język obcy nowożytny* oraz jeden przedmiot wybrany spośród: *geografia, historia, historia*

sztuki, wiedza o społeczeństwie. Limit przyjęć na studia wyższe uchwalany jest corocznie Zarządzeniem Rektora UZ. Stwierdza się, że warunki rekrutacji na studia są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Uczelnia w procesie rekrutacji nie uwzględnia obecnie informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia; niemniej jednak podczas wizytacji uzyskano zapewnienie o sporządzanym nowym zarządzeniu, które będzie uwzględniać ten wymóg w warunkach rekrutacji na Uczelnię. Tymczasem hospitacje przeprowadzone w czasie wizytacji oraz spotkanie ze studentami potwierdziły wymagany przez prowadzącego sprzęt komputerowy na zajęciach *regionalistyka, geografia gospodarcza oraz warsztaty przewodnictwa turystycznego*.

Zasady i warunki uznawania efektów uczenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym określa Regulamin studiów na UZ. Zasady i warunki uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych przez studentów w trakcie odbywania części programu studiów w innej uczelni realizowane są m.in. w ramach programu MOST. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji o kwalifikacji, student w porozumieniu z wydziałowym koordynatorem programu MOST oraz Dziekanem Wydziału Nauk Biologicznych sporządza indywidualny program zajęć. Osoby, które zostały zakwalifikowane do studiowania w innych uczelniach w ramach programu MOST, są zobowiązane do przygotowania porozumienia w sprawie programu zajęć i uzyskania akceptacji Dziekana Wydziału uczelni macierzystej oraz przyjmującej. Opracowany indywidualny program studiów musi zapewniać uzyskanie 30 punktów ECTS w semestrze. Dopuszcza się możliwość uczęszczania na zajęcia z różnych semestrów tego samego kierunku studiów, kierunków pokrewnych lub nawet wyboru jednego tylko przedmiotu poza uczelnią macierzystą. W ostatnim wypadku pozostałe przedmioty są zaliczane w uczelni macierzystej. Student nie może zmienić formy studiów w trakcie wymiany (ze stacjonarnych na niestacjonarne i odwrotnie).

Tryb zaliczenia semestru oparty jest o przyjęty system ECTS. Odbyte przez studenta zajęcia wraz z uzyskanymi ocenami potwierdza dziekan danego uniwersytetu. Uzyskane wyniki egzaminów w trakcie studiów na wybranym przez studenta uniwersytecie uwzględnia się w obliczaniu średniej w danym roku studiów oraz w średniej z całego toku studiów. Na zakończenie studiów w, innej niż macierzysta, uczelni, student otrzymuje certyfikat poświadczający ukończenie Programu.

Zarządzenie Nr 125 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 13 września 2022 roku w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą w Uniwersytecie Zielonogórskim, wskazuje, iż w przypadku nostryfikacji dokumentów poświadczających ukończenie studiów pierwszego stopnia, powołana przez Dziekana danego wydziału Komisja: 1) dokonuje porównania programu studiów, uzyskiwanych efektów uczenia się, realizowanych praktyk zawodowych oraz czasu trwania studiów z programem studiów, uzyskiwanymi efektami uczenia się i uprawnieniami zawodowymi, realizowanymi praktykami zawodowymi oraz czasem trwania podobnych studiów prowadzonych w Uniwersytecie Zielonogórskim, 2) w przypadku stwierdzenia różnic w programie studiów, efektach uczenia się lub czasie trwania studiów przekazuje Dziekanowi opinię o konieczności złożenia określonych egzaminów lub odbycia praktyk zawodowych, jeśli taka zachodzi; opinia powinna zawierać wykaz egzaminów z propozycją terminów ich przeprowadzenia i formy egzaminu, wskazanie praktyk zawodowych z propozycją wymiaru i terminów ich przeprowadzenia, 3) przygotowuje na piśmie opinię w zakresie określonym w pkt 1 i 2 wraz z uzasadnieniem oraz wnioskiem końcowym i przekazuje ją Dziekanowi.

Na Uniwersytecie Zielonogórskim wprowadzono procedurę potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. O potwierdzenie efektów uczenia się mogą ubiegać się zainteresowani studiami pierwszego i drugiego stopnia. Na wniosek kandydata następuje weryfikacja efektów uczenia się zdobytych poza systemem edukacji w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zawartym w programie kształcenia określonego kierunku i profilu kształcenia. Uniwersytet może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiada: 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy, albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek.

W roku akademickim 2022/2023 Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego nie zgłosił oferty dotyczącej potwierdzania efektów uczenia się. W dalszej procedurze – Uczelnia zdecydowała, że podczas rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 nie będzie możliwe przyjęcie na studia w drodze potwierdzenia efektów uczenia się cyt. "Informuję, że w roku akademickim 2022/2023 wydziały Uniwersytetu Zielonogórskiego nie zgłosiły oferty dotyczącej potwierdzania efektów uczenia się, w związku z tym nie będą prowadziły procedury postępowania. Jednocześnie zawiadamiam, że podczas rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 nie będzie możliwe przyjęcie na studia w drodze potwierdzenia efektów uczenia się".

Proces dyplomowania, podany na stronie internetowej uczelni, precyzujący zasady i warunki dotyczące pracy dyplomowej określają: Regulamin Studiów UZ przyjęty Uchwałą Senatu UZ nr 478 z dn. 27.04.2022 r. oraz Zarządzenie nr 72 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 10 czerwca 2022 r. zmieniające Zarządzenie nr 40 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 11 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Zielonogórskim Jednolitego Systemu Antyplagiatowego oraz procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Biologicznych uregulowane są przez Zarządzenie nr 1/2021 Dziekana Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad przygotowania pracy dyplomowej oraz złożenia egzaminu dyplomowego, a także Uchwałę nr 2/2023 Wydziałowej Rady ds. Kształcenia na Wydziale Nauk Biologicznych z dnia 18.01.2023 r. w sprawie zatwierdzenia procedury weryfikacji jakości prac dyplomowych na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Promotorzy proponują tematy prac dyplomowych, udzielają pomocy merytorycznej przy jej realizowaniu. Kierownicy Katedr przekazują do odpowiednich Wydziałowych Rad Programowych Kierunków, propozycje tematów prac dyplomowych, promotorów i recenzentów tych prac, przygotowują zagadnienia egzaminacyjne zgodne z tematyką przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych realizowanych w Katedrze oraz sprawują nadzór nad promotorami i dyplomantami w zakresie przestrzegania wymagań proceduralnych. Wydziałowa Rada Programowa Kierunku przeprowadza weryfikację tematów prac dyplomowych pod względem zgodności z odpowiednim kierunkiem studiów, opiniuje listę kandydatów na promotorów i recenzentów prac dyplomowych, przeprowadza analizę jakości losowo wybranych prac dyplomowych po zakończeniu procesu dyplomowania. Listę rekomendowanych tematów przekazują wraz z protokołem Dziekanowi. Dziekan wskazuje promotorów i recenzentów (nauczycieli akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora) oraz przedstawia propozycje tematów prac dyplomowych Wydziałowej Radzie ds. Kształcenia. Wykaz tematów i promotorów publikowany jest na stronie

internetowej Wydziału. Dziekan czuwa nad prawidłowym przebiegiem procedur związanych z dyplomowaniem.

Studenci na kierunku turystyka i rekreacja wybierają promotorów i tematy prac dyplomowych w semestrze 4. Pod opieką swoich promotorów przygotowują prace dyplomowe w czasie określonym programem i planem studiów. Student ukończoną pracę dyplomową przedkłada do zaakceptowania Promotorowi, a ten po jej akceptacji proponuje kandydaturę recenzenta i zgłasza ją Przewodniczącemu Wydziałowej Rady programowej Kierunku. Ostateczną listę recenzentów akceptuje Wydziałowa Rada ds. Kształcenia.

Praca dyplomowa zostaje poddana weryfikacji w systemie antyplagiatowym. Student składa pracę dyplomową w BOS 2 na warunkach określonych w Regulaminie studiów. Wydziałowa Rada Programowa Kierunku, w kolejnym roku akademickim po zakończeniu procesu dyplomowania, dokonuje analizy 30% losowo wybranych prac dyplomowych wg arkusza oceny pracy dyplomowej. Wnioski przedstawia Dziekanowi, do końca semestru zimowego każdego roku akademickiego.

Praca dyplomowa na kierunku turystyka i rekreacja na studiach pierwszego stopnia może mieć charakter eksperymentalny lub przeglądowy.

Przebieg egzaminu licencjackiego reguluje Zarządzenie nr 1/2021 Dziekana Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad przygotowania pracy dyplomowej oraz złożenia egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy na Wydziale Nauk Biologicznych na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia przeprowadzany jest w formie ustnej. Na pisemny wniosek studenta egzamin może zostać przeprowadzony w jednym z języków kongresowych. Egzamin dyplomowy na studiach pierwszego stopnia (licencjacki) odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor, recenzent oraz sekretarz. Egzamin składa się z dwóch części: 1) dotycząca obszaru pracy dyplomowej obejmuje odpowiedź na 1 pytanie związane z tematem pracy (pytania ustalone przez Komisję); 2) dotycząca zagadnień kierunkowych obejmuje odpowiedź na 2 losowo wybrane przez studenta pytania z zakresu wiedzy objętej programem studiów (pytania losowane przez studenta z puli pytań). Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich trzech pytań. Zagadnienia egzaminacyjne zgłaszane są przez kierowników Katedr, w których realizowane są przedmioty kierunkowe i specjalnościowe. Weryfikacji zgłoszonych zagadnień egzaminacyjnych dokonują odpowiednie Rady Programowe Kierunków, a zatwierdza je Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Zakres tematyczny zagadnień ma być zgodny z planem studiów i programem kształcenia na danym kierunku. Zagadnienia do egzaminu publikowane są na stronie internetowej WNB nie później niż do 31 października roku akademickiego, w który odbywa się egzamin dyplomowy. Na podstawie zatwierdzonych zagadnień, Rada Programowa Kierunków formułuje pytania szczegółowe, które będą podstawą egzaminu dyplomowego i przekazują je Dziekanowi do 31 maja. Pytania powinny być tak sformułowane, aby student odpowiadając na nie, mógł wykazać się odpowiednimi dla danego kierunku studiów efektami uczenia się.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zawarte są w Regulaminie Studiów. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się w ramach zaliczeń i egzaminów z poszczególnych przedmiotów, podczas seminarium dyplomowego i przygotowania pracy dyplomowej oraz w trakcie egzaminu dyplomowego. System weryfikacji uwzględnia zasady zaliczeń i egzaminów w dwóch terminach: pierwszym i poprawkowym. Regulamin określa również skalę stosowanych ocen (od 2.0 do 5.0) w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta. Warunkiem

promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie pozytywnej oceny efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów w danym semestrze. W opinii ZO oceny wystawiane przez prowadzących zajęcia są niejednokrotnie zawyżone (opinia na podstawie ocen prac licencjackich). W sytuacjach szczególnych, określonych w Regulaminie Studiów, Dziekan może wyrazić zgodę (na wniosek studenta lub prowadzącego zajęcia) na komisyjne sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta. Z wnioskiem takim występuje student lub prowadzący zajęcia. Na kierunku turystyka i rekreacja do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się należą: egzamin pisemny, ustny, kolokwium pisemne, ustne, sprawdzian, praca pisemna, projekt, prezentacja, praca w grupie, dyskusja. Weryfikacja prac etapowych pozwoliła dostrzec nieprawidłowości w tym zakresie, tj. brak próbek, niski poziom wymagań w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zamiast weryfikacji efektów umiejętności i kompetencji społecznych, charakterystycznych dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, jest test weryfikujący efekty wiedzy, błędne metody weryfikacji – niezaplanowane w sylabusie/ niezrealizowane z sylabusa. Kierunkowe efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja osiągane są dzięki realizacji przewidzianych programem studiów zajęć/grup zajęć. Na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania) dokonywana jest weryfikacja poziomu wiedzy kluczowej dla kierunku, umiejętności formułowania wypowiedzi na temat zagadnień z zakresu turystyki i rekreacji, umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w procesie analizy, interpretowania i rozwiązywania problemów z obszaru turystyki i rekreacji, na podstawie oceny recenzji promotora i recenzenta; pozytywne - dopuszczają do obrony.

W Uniwersytecie, w tym na kierunku turystyka i rekreacja, podejmowane są działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji programu studiów przez studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnością, uwzględniające stopień i charakter niepełnosprawności. Wsparciem dla studentów w obszarze zapewnienia równych szans realizacji programu studiów przez studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami jest Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia, w którego działalności jako podstawowe zadania są m.in.: a) określanie indywidualnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności, stanu zdrowia lub innej szczególnej sytuacji mogących mieć wpływ na proces przyjmowania na uczelnię, kształcenia i prowadzenia działalności naukowej, b) opracowanie opinii wraz z indywidualnymi zasadami i procedurami dostosowania dydaktycznego zgodnego ze standardami dostępności przyjętymi na Uniwersytecie z uwzględnieniem potrzeb wnioskodawcy, c) współpraca z kierownikami jednostek, nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne i badania naukowe w celu ustalenia dostosowania uwzględniającego specyfikę kształcenia, a także określenia warunków mieszczących się w ramach możliwości organizacyjnych Uniwersytetu, d) podejmowanie interwencji w przypadku realizacji przez kierowników jednostek dostosowania procesu kształcenia niezgodnych z wytycznymi określonymi procedurą opracowaną przez konsultanta edukacyjnego, e) nadzorowanie pracy asystentów dydaktycznych, f) koordynowanie i nadzorowanie pracy konsultantów edukacyjnych. Szczegółowy zakres udzielania pomocy dla osób z niepełnosprawnościami oraz innymi szczególnymi potrzebami regulują stosowne dokumenty, w tym m.in. Regulamin Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia Uniwersytetu Zielonogórskiego, Regulamin finansowania wsparcia ze środków Fundusz, Regulamin funkcjonowania liderów-asystentów oraz adwokatów (społecznych) na Uniwersytecie Zielonogórskim. Na wniosek studenta pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami pomaga opracować indywidualną strategię egzaminu, dostosowaną do potrzeb i możliwości studenta. Może to dotyczyć zmiany formy egzaminów i zaliczeń, np. z formy

pisemnej na ustną, zwiększenia czasu trwania egzaminu, możliwości zdawania przy pomocy formularzy wydrukowanych inną wielkością czcionki, komputera lub z pomocą asystenta.

Ogólne zasady weryfikacji zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji dostosowując metody i organizację sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewnia bezstronność i porównywalność ocen.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie reguluje Regulamin studiów. W rozdziale 4 określono, że zajęcia i egzaminatorzy wpisują do indeksu elektronicznego wyniki zaliczeń i egzaminów w ciągu siedmiu dni od dnia przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. Informację o wpisaniu wyniku zaliczenia lub egzaminu do indeksu elektronicznego student otrzymuje automatycznie na adres poczty elektronicznej. Wszystkie prace etapowe i zaliczeniowe są archiwizowane przez prowadzącego przedmiot przez okres roku od dnia, w którym stanowiły podstawę do wystawienia oceny studenta.

Zasady postępowania w zakresie sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się reguluje Regulamin studiów. Ocenę z przedmiotu ustala i wpisuje odpowiedzialny za ten przedmiot na podstawie ocen i zaliczeń wszystkich zajęć wchodzących w skład tego przedmiotu oraz oceny z ewentualnego egzaminu, zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie, przy czym ocena z przedmiotu nie może być niższa od najniższej, ani wyższa od najwyższej z ocen zajęć wchodzących w skład tego przedmiotu. Przy ustalaniu oceny pod uwagę bierze się także oceny negatywne uzyskane z zaliczeń i egzaminów. Odpowiedzialny za przedmiot oraz prowadzący zajęcia przedstawiają studentom na początku semestru program przedmiotu i zajęć oraz zasady i sposób ich zaliczenia. Sposób zaliczenia zajęć może być zmieniony w trakcie semestru w porozumieniu ze studentami uczestniczącymi w zajęciach. Student ma prawo wglądu do swoich ocenionych prac w terminach uzgodnionych z prowadzącym zajęcia (§21, pkt 4), zaś w szczególnych przypadkach, na pisemny wniosek studenta złożony do dziekana, prowadzący zajęcia udostępnia do wglądu ocenioną pracę w terminie i miejscu wyznaczonym przez dziekana (§21, pkt 5). W przypadku, gdy w opinii studenta wynik zaliczenia lub egzaminu wpisany do indeksu elektronicznego różni się od faktycznie uzyskanego, student może zgłosić zastrzeżenie drogą elektroniczną w terminie 3 dni od dnia wprowadzenia wyniku do indeksu elektronicznego (§24, pkt 5). W takim wypadku osoba wpisująca ocenę dokonuje poprawnego wpisu. Student ma prawo do poprawkowego zaliczenia zajęć w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub wpisu niezal. Po otrzymaniu oceny, student ma prawo do „reklamacji” w terminie 3 dni od jej otrzymania. Reklamacja może być złożona tylko jeden raz (Zarządzenie nr 68 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 1 października 2018 roku w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych w formie elektronicznej na Uniwersytecie Zielonogórskim).

Zgodnie z §27 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim egzamin przeprowadza odpowiedzialny za przedmiot, jednak w szczególnych przypadkach dziekan może wyznaczyć do przeprowadzenia egzaminu innego nauczyciela akademickiego specjalizującego się w przedmiocie. Student ma prawo wglądu do ocenionej pisemnej pracy egzaminacyjnej w okresie dwóch dni roboczych od wystawienia oceny, w miejscu i w terminie wyznaczonym przez egzaminatora. Za zgodą dziekana student z niepełnosprawnością może zdawać egzaminy w formie alternatywnej, dostosowanej do jego możliwości lub w przedłużonym czasie.

Student, który zgłasza uzasadnione zastrzeżenia do oceny uzyskanej z egzaminu bądź do przebiegu egzaminu, ma prawo w ciągu trzech dni roboczych od dnia wprowadzenia oceny do indeksu elektronicznego złożyć do dziekana wnioski o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego (§31, pkt 1), który powinien się odbyć nie później niż w terminie siedmiu dni roboczych od daty złożenia wniosku. Dziekan może również zarządzić egzamin komisyjny z własnej inicjatywy, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni od daty kwestionowanego egzaminu. Ocena z egzaminu komisyjnego unieważnia kwestionowaną ocenę. Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu komisyjnego, w tym formę egzaminu, określa dziekan. Dziekan w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach może zarządzić powtórzenie egzaminu.

W sytuacji, gdy zachowanie studenta lub prowadzącego jest nieetyczne lub niezgodne z prawem, sprawa może być skierowana do rzecznika spraw dyscyplinarnych (ds. studentów lub ds. nauczycieli).

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się uzależnione są od rodzaju danego przedmiotu realizowanego przez nauczyciela akademickiego. Szczegółowe efekty uczenia się i sposoby ich weryfikacji zapisywane są w sylabusach. W przypadku, gdy moduł jest prowadzony zarówno w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów/laboratoriów lub zajęć terenowych, student otrzymuje osobne oceny. Ocena końcowa z zajęć jest średnią ocen uzyskanych z ćwiczeń i wykładów. Zajęcia w formie wykładów kończą się zgodnie z programem studiów egzaminem lub zaliczeniem z oceną. Ocenę końcową wystawia osoba prowadząca przedmiot na podstawie oceny z ćwiczeń/warsztatów i oceny z wykładów zgodnie z sylabusem danego przedmiotu.

Do podstawowych metod sprawdzania i oceniania uzyskanych efektów uczenia się zalicza się: aktywność i dyskusja, kolokwium, projekt, praca pisemna, obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta, egzamin. Metody weryfikacji nie mogą zostać zmienione w trakcie semestru, chyba że odbędzie się to w porozumieniu ze studentami. Na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu, prowadzący ma obowiązek poinformowania studentów o planowanych sposobach i metodach weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii „wiedza” sprawdzana jest za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych projektów i ich praktycznej realizacji. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii „umiejętności” opiera się na bezpośredniej obserwacji studenta w czasie działań właściwych dla danego zadania (realizacji imprezy, prowadzenia wycieczki, referowania przygotowanej koncepcji projektowej). Innym źródłem informacji o osiągniętych postępach są pisemne sprawozdania z realizacji praktyk zawodowych, dzienniczek praktyk oraz rozmowa z opiekunem praktyk zawodowych. Każdy nauczyciel akademicki ma prowadzić dokumentację prac etapowych, która potwierdza osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Pozyskane do weryfikacji prace etapowe nie potwierdziły tej zasady. Na tej podstawie stwierdza się, że o ile przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się nie budzą zastrzeżeń, to poprawności tej weryfikacji – tak. Wobec tego formułuje się wniosek, że zastosowane metody weryfikacji, a bywa, że ich brak - nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Mając to na uwadze, stwierdza się właściwy dobór zajęć umożliwiających sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jednakże nie daje to podstaw do zweryfikowania wszystkich osiągniętych efektów uczenia się z powodu braku dowodów. Wśród takich zajęć znalazły się np.: *technologie informacyjne i systemy rezerwacyjne w turystyce, podstawy turystyki, podstawy rekreacji* (szczegóły przedstawiono w zał. Nr 3, cz. I).

Odnosnie do wykorzystywanych na ocenianym kierunku metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2 odnotowuje się poprawny, choć skromny ich zbiór. Wśród nich wskazuje się na: obserwację i ocenę aktywności studenta w trakcie zajęć, zaliczenie ustne (w formie prezentacji i rozmowy ze studentem), weryfikujące opanowanie języka mówionego i rozumienie ze słuchu.

Zaleca się wzbogacenie i przyjęcie odpowiednich procedur pro jakościowych zapewniających weryfikację efektów uczenia się stosownie do specyfiki przedmiotów, formy ich zajęć oraz profilu oraz przyjęcie procedury archiwizowania prac potwierdzających realizację tych efektów.

Odnosząc się do rodzaju, form, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów na podstawie dostarczonych próbek wnioskuje się o ich zróżnicowaniu w tym względzie. Są projekty indywidualne z wynikami badań ankietowych, są eseje, scenariusze bajek, regionalne opracowania rozwoju strategicznego, a także formularze egzaminów pisemnych z pytaniami testowymi – jednokrotnego wyboru, ale i pytaniami otwartymi jako uzupełnienie tych ostatnich bądź reprezentujących egzamin jednostkowy. Przystawione próbki prac spełniały wymagania dostosowania do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się, zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, weryfikacji umiejętności (w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku), a przy projektach indywidualnych/grupowych - również kompetencji społecznych z zakresu dyscyplin, do których wizytowany kierunek został przypisany. Weryfikacja prac etapowych pozwoliła również stwierdzić liczne uchybienia w ewidencjonowaniu tychże, w tym także z zajęć praktycznych, co upoważnia do stwierdzenia o braku kompleksowego podejścia do kształtowania umiejętności praktycznych studentów na wizytowanym kierunku. Dostarczono prace etapowe, które o ile miały próbki projektów, np. *geografia gospodarcza*, to były bez ocen i komentarzy. Z kolei z zajęć *technologie informacyjne* i *systemy rezerwacyjne w turystyce* nie odnotowano żadnego dowodu na weryfikację efektów, choć warunkiem zaliczenia tego ostatniego jest: ocena zadań wykonywanych przez studenta w toku zajęć; ocena działań wykonywanych samodzielnie przez studenta na platformie AMADEUS; tego rodzaju wymogi nie zwalniają prowadzącego od ewidencjonowania takich aktywności nawet w formie wydruku, zdjęcia i itp. Z przedmiotu *nowe trendy w turystyce* prowadzący nie dołączył żadnych prac, mimo prośby zespołu oceniającego w tym względzie kierowanej do Uczelni podczas wizytacji. W pracach egzaminacyjnych pisemnych odnotowuje się weryfikację efektów uczenia się w obszarze wiedzy. Sugeruje się zadbanie o warstwę estetyczną formularzy zaliczeniowych/egzaminacyjnych. Efekty uczenia się są weryfikowane w pracach dyplomowych. Ich tematyka jest zróżnicowana. Tytuły i treści prac wpisują się w praktyczny profil kształcenia, w charakter specjalności, w dyscypliny, do których został przyporządkowany kierunek. Rekomenduje się większą dbałość o przegląd obronionych prac dyplomowych, w szczególności w celu unikania odnotowanych w zał. 3 cz. II uchybień, wśród których wymienić należy brak zgodności treści z tytułem/celem pracy. Zwrócenia uwagi wymaga również fakt, że promotorem załączonych prac dyplomowych jest ten sam pracownik akademicki.

Efekty uczenia się uwidocznione w dziennikach praktyk podlegają ocenie w odniesieniu do każdego efektu zawartego w sylabusie praktyk. Ocena dokonywana jest w skali od bardzo dobry do niedostateczny przez zakładowego opiekuna praktyk, uzupełniona o ocenę opisową. Przedstawione przykładowe dokumentacje ze zrealizowanych praktyk były kompletne zgodnie z obowiązującymi na ocenianym kierunku zasadami.

Dowodem na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się jest również ich aktywność w obszarze działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku. Wśród efektów prac na zajęciach są w tym zakresie: questy tematyczne, zaprojektowane i przekazane do wdrożenia, m.in. Visit Zielona Góra – Informacja Turystyczna, quest pt. Questina – Szlakiem zielonogórskich bachusików, Visit Nowa Sól – Informacja turystyczna, quest pt. Szlakiem murali w Nowej Soli, oraz gmina Świdnica – Na świdnickim szlaku – o historii i zabytkach Świdnicy. Studenci ujawniają również aktywność naukową, wśród prac należy wskazać: Turystyka ezoteryczna – podróże do miejsc mocy, „Maska” nr 49 (2/2022), Kraków 2022, 89–101; ISSN: 1898-5947. Ponadto przyjęte zgłoszenia na konferencje naukowe, jak: Zdrowotne aspekty turystyki osób z niepełnosprawnością. Przykłady dobrych praktyk w turystyce, XI Interdyscyplinarna Międzynarodowa Konferencja Naukowo-praktyczna Nauczycieli, Doktorantów i Studentów, „Rola instytucji w rozwoju turystyki zdrowotnej w mieście, na obszarach wiejskich i terenach leśnych w czasie wolnym w dobie współczesnych zagrożeń”, Białystok 27 maja 2023; 2) (studentka 2 roku st. stacjonarne, członkini Studenckiego Koła Naukowego Turystyki), Turystyka pokolenia X, Y, Z: pokoleniowe czytanie atrakcji turystycznych na przykładzie Parku Mużakowskiego. Jak dopasować ofertę podróży do jednego z najbardziej znanych miejsc w województwie lubuskim, Podhalańska Państwowa Uczelnia Zawodowa w Nowym Targu, VII Ogólnopolska Konferencja Młodych Naukowców, Nowe trendy w turystyce i rekreacji, 17 kwietnia 2023 r. W związku z powyższym pozytywnie opiniuje się aktywność naukową studentów w obszarze turystyki i rekreacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 3.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Rekrutacja na studia na kierunek turystyka i rekreacja jest przejrzysta. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej są właściwe. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów przyjętych efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają równe ich traktowanie, przejrzystość procesu weryfikacji. W Uniwersytecie, w tym na kierunku turystyka i rekreacja, podejmowane są działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji programu studiów przez studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnością, uwzględniające stopień i charakter niepełnosprawności. Na wniosek studenta pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami pomaga opracować indywidualną strategię egzaminu, dostosowaną do potrzeb i możliwości studenta. Może to dotyczyć zmiany formy egzaminów i zaliczeń, np. z formy pisemnej na ustną, zwiększenia czasu trwania egzaminu, możliwości zdawania przy pomocy formularzy wydrukowanych inną wielkością czcionki, komputera lub z pomocą asystenta. Ogólne zasady weryfikacji zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji dostosowując metody i organizację sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewnia bezstronność i porównywalność ocen.

Zasady postępowania w zakresie sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się określa Regulamin studiów. Przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się nie budzą zastrzeżeń, czego już nie można stwierdzić o poprawności tej weryfikacji, argumentując tę tezę licznymi błędami poczynionymi przez prowadzących zajęcia np. w niedopilnowaniu archiwizowania prac etapowych, samowoli odnośnie do ich tworzenia (zamiast weryfikujących efekty umiejętności, to weryfikujące efekty wiedzy), w ogóle włączania ich do zajęć (brak jakichkolwiek prac etapowych) i inne. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2 są poprawne. Procedura dyplomowania nie budzi zastrzeżeń. Dostrzega się brak właściwego audytu odnośnie obronionych prac dyplomowych. Odnotowuje się dominację promotora prac licencjackich w jednej osobie. Są prace dyplomowe, które legitymują się brakiem zgodności tytułu z treścią. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są stwierdzone następujące nieprawidłowości:

1. Brak dla wielu zajęć dowodów weryfikacji efektów uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja.
2. Brak procedur formułujących egzekwowanie prac etapowych.
3. Brak działań projakościowych zapewniających realizację procesu kształcenia w obszarze weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się dla niektórych zajęć modyfikację dowodów weryfikacji efektów uczenia się, tak by owe dowody odnosiły się do wszystkich zajęć realizowanych na kierunku turystyka i rekreacja.
2. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe mające na celu sformułowanie procedur egzekwujących wykonywanie właściwych prac etapowych.
3. Należy wdrożyć skuteczne działania projakościowe zapewniające realizację procesu kształcenia w obszarze weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja są związani z dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek (tj. nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o komunikacji społecznej i mediach, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o kulturze fizycznej), z których dyscypliną wiodącą są nauki o zarządzaniu i jakości. Nauczyciele posiadają aktualny, udokumentowany dorobek naukowy w tych dyscyplinach oraz doświadczenie zawodowe z zakresu turystyki i rekreacji, umożliwiające osiągnięcie założonych (kierunkowych i sformułowanych dla zajęć) efektów uczenia się. Jest to potwierdzone aktualnymi badaniami naukowymi i wdrożeniami praktycznymi realizowanymi systematycznie przez nauczycieli akademickich Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz pozostałe osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są przez 19 osób, z tego 11 nauczycieli akademickich, związanych poprzez zdobyte wykształcenie oraz wykazany dorobek publikacyjny z dziewięcioma dyscyplinami: nauki o zarządzaniu i jakości (1), nauki o kulturze fizycznej (2), ekonomia i finanse (2), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (1), nauki prawne (1), nauki socjologiczne (2), nauki o kulturze i religii (1) oraz nauki biologiczne (1). Wśród wymienionych nauczycieli jedna osoba związana jest równolegle z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Zajęcia ze studentami prowadzi obecnie: 6 wykładowców zatrudnionych w Instytucie Sportu, Turystyki i Żywności w Pracowni Turystyki i Rekreacji (1 doktor habilitowany, 5 doktorów), a także pracownicy zatrudnieni w Instytucie Sportu, Turystyki i Żywności w Katedrze Żywności Człowieka i Dietoterapii (1 doktor), w Katedrze Sportu i Promocji Zdrowia (1 doktor), w Instytucie Nauk Prawnych (1 doktor), w Instytucie Ekonomii i Finansów (1 doktor) oraz w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (1 magister) i w Uniwersyteckim Centrum Kształcenia Językowego (2 magistrów).

Wsparcie dydaktyczne w zakresie grupy zajęć specjalnościowych spoza dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek turystyka i rekreacja, a także wsparcie zawodowe zgodne z efektami uczenia się na ocenianym kierunku, prowadzą specjaliści (8 osób) posiadający zarówno dorobek naukowy, jak i doświadczenie zawodowe (w branży hotelarskiej, pośrednictwa turystycznego, marketingu) umożliwiające prawidłową realizację zajęć i projektów.

Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć, a wszyscy wyżej wymienieni pracownicy są zatrudnieni na Uniwersytecie Zielonogórskim jako podstawowym miejscu pracy oraz posiadają kwalifikacje pedagogiczne. Jednak jedyna osoba związana wprost z dyscypliną wiodącą (nauki o zarządzaniu i jakości) zatrudniona jest w trybie umowy cywilnoprawnej (pełne zatrudnienie planowane jest z początkiem roku akademickiego 2024/25). Również każda z dyscyplin uzupełniających (tj. nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna) reprezentowana jest przez jedną osobę, co oznacza, że struktura kadry odbiega nieco od struktury dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek. Efekty uczenia się wskazują na dominujący udział dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości i ta właśnie dyscyplina powinna zostać właściwie odzwierciedlona w strukturze kadry.

Nauczyciele akademicki w stopniu doktora habilitowanego zatrudnieni są na umowie cywilnoprawnej (1 osoba) oraz w trybie umowy o pracę na ½ etatu (1 osoba). Wśród osób, dla których Uczelnia pozostaje podstawowym miejscem pracy zatrudnionych jest 9 nauczycieli akademickich w stopniu naukowym doktora. Zatrudnionych jest także 8 nauczycieli z tytułem zawodowym magistra (z tego 3 na pełen etat i 5 w trybie umowy cywilnoprawnej). Spełniony jest art. 73 p.2 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. ponad 50% godzin zajęć jest realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscem pracy.

Przydział nauczycieli akademickich do zajęć jest podporządkowany zasadzie równomiernego przydziału godzin, zasadzie stałości przydziału zajęć, zasadzie doświadczenia naukowego i zawodowego, zasadzie eliminowania nadmiernej liczby nadgodzin. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich kształtuje się w przedziale od 4 godzin do 281 godzin, a liczba powierzonych przedmiotów od 1 do 6, co należy uznać jako obciążenia dydaktyczne mieszczące się w zakresie wymagań zarówno ustawowych jak i sprzyjających utrzymaniu właściwej jakości kształcenia. Pracownicy zatrudnieni są w pełnym wymiarze godzin realizują

wymaganą liczbę godzin dydaktycznych na kierunku, a ich dorobek naukowy jest zgodny z obszarem wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia na ocenianym kierunku.

Analiza kart charakterystyki nauczycieli w zestawieniu z obsadą zajęć pozwoliła ustalić, że dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku jest potwierdzony stopniami naukowymi i tytułami zawodowymi: wszyscy wykładowcy posiadają kompetencje dydaktyczne pozwalające na osiągnięcie zakładanych kierunkowych, a także specyficznych dla zajęć efektów uczenia się, ich doświadczenie zawodowe i kompetencje dydaktyczne są adekwatne do realizowanego programu studiów. Prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą badania, które są finansowane ze środków własnych Uczelni oraz krajowych i międzynarodowych środków zewnętrznych (w tym m.in. projekty finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz innych instytucji rządowych i samorządowych).

Nauczyciele akademicy kierunku turystyka i rekreacja, podobnie jak wszyscy nauczyciele Uczelni, posiadają przeszkolenie pedagogiczne. Kompetencje dydaktyczne osób prowadzących zajęcia na w/w kierunku obejmują także przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W okresie pandemii Covid-19 Uczelnia utworzyła stanowisko pełnomocnika ds. kształcenia zdalnego, który prowadzi szkolenia w formie konsultacji zarówno z nauczycielami, jak i ze studentami w zakresie systemów wspierających proces kształcenia na odległość.

Innym osobom prowadzącym zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja, niebędącym nauczycielami akademickimi, koordynator kierunku zapewnia szkolenie wprowadzające, obejmujące zasady prowadzenia zajęć i realizacji efektów uczenia się oraz założenia Regulaminu studiów UZ. Pracownicy posiadają również dodatkowe kwalifikacje, kursy i uprawnienia, które są zbieżne z kierunkiem studiów, tj.: wychowawcy wypoczynku dzieci i młodzieży; kierownika wypoczynku dzieci i młodzieży; kierownika wycieczek szkolnych; instruktora rekreacji ruchowej (specjalność survival, narciarstwo zjazdowe, snowboard); egzaminator egzaminów zawodowych branżowych: technik obsługi ruchu turystycznego, technik organizacji turystyki; przewodnika turystycznego terenowego po obszarze województwa lubuskiego; przewodnika terenowego, miejskiego („Tour Prague”); pilot wycieczek (organizacja i pilotaż wycieczek szkolnych); instruktora teatralnego (Ministerstwo Kultury i Sztuki); eksperta zewnętrznego w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Prowadzący zajęcia dydaktyczne współpracują ponadto z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego i administracyjnego w obszarze turystyki, takimi jak: hotele, miejskie ośrodki sportu i rekreacji, gospodarstwa agroturystyczne, muzea, domu kultury, parki krajobrazowe i parki narodowe. Ponadto charakteryzują się aktywnym członkostwem w wielu przedsięwzięciach z dziedziny turystyki i rekreacji, np. członkostwo w panelu ekspertów przy Urzędzie Marszałkowskim w Zielonej Górze, w Radzie Programowej Turystyki przy prezydencie miasta Zielona Góra; w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej ds. pilotów wycieczek przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego; w Lubuskim Stowarzyszeniu Przewodników Turystycznych oraz w zespole doradczym ds. kategoryzacji obiektów noclegowych w województwie lubuskim.

Kompetencje kadry dydaktycznej podkreślają liczne osiągnięcia dydaktyczne nauczycieli akademickich i sukcesy studentów ocenianego kierunku, w tym: innowacje dydaktyczne w formie questów, projekt rywalizacyjny „Start up grow up” realizowany przez PWSZ w Sulechowie, projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego w Powiecie Nowosolskim”, prowadzenie warsztatów oraz wykładów otwartych podczas targów edukacyjnych, dni karier, spotkań promocyjnych w szkołach; wykłady

metodyczne dla nauczycieli przedmiotów zawodowych, organizacja i przewodnictwo warsztatów i zajęć terenowych dla młodzieży; organizacja dni turystyki; animacja dzieci i młodzieży w zakresie turystyki oraz organizacja VII Lubuskiego Sejmiku Turystycznego "Nowe podejście do turystyki". Łączenie działalności dydaktycznej z działalnością naukową i angażowanie studentów w tą działalność obejmuje także powołanie i pracę ze studentami w ramach Studenckiego Koła Naukowego Turystyki; prowadzenie szkoleń, warsztatów dydaktycznych, debat publicznych oraz Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

Uczelnia wskazała zasadę obsady przedmiotów, która opiera się na analizie kompetencji dydaktycznych oraz zainteresowań badawczych pracowników, a także ich doświadczenia zawodowego. Dobór nauczycieli i praktyków prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć i kierunkowych oraz sformułowanych dla zajęć efektów uczenia się. Kadra dydaktyczna oraz badawczo-dydaktyczna zatrudniana jest na podstawie konkursów otwartych, w procedurze przyjętej na Uczelni. Proces doboru prowadzących zajęcia uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe, osiągnięcia dydaktyczne oraz kompetencje w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Doboru pracowników do prowadzenia zajęć na kierunku dokonuje kierownik Katedry/Pracowni w oparciu o dyscyplinę, którą reprezentują oraz dorobek i posiadane kwalifikacje. Pozostałe osoby prowadzące zajęcia na podstawie umów cywilno-prawnych są opiniowane przez Wydziałową Radę Programową dla kierunku turystyka i rekreacja, a po jej pozytywnym zaopiniowaniu, kandydatura podlega opiniowaniu przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia.

Polityka kadrowa wpisuje się w Strategię rozwoju UZ. W Uniwersytecie Zielonogórskim funkcjonuje system motywacyjny promujący dorobek naukowy oraz osiągnięcia dydaktyczne. Na podstawie przedstawionej dokumentacji można wnioskować, że procedury dotyczące polityki kadrowej są systematycznie wdrażane i przynoszą zakładane efekty. Uczelnia stwarza warunki do rozwoju naukowego i dydaktycznego poprzez: obniżanie pensum dydaktycznego samodzielnym pracownikom naukowym, którzy kierują badaniami naukowymi; finansowanie udziału pracowników w konferencjach naukowych oraz wzbogacanie zbiorów bibliotecznych w kierunku ich zainteresowań naukowych; finansowanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych.

Pracownicy za swoje osiągnięcia naukowe bądź wyróżniającą się pracę na rzecz Wydziału lub Uczelni, mogą otrzymać nagrodę Rektora, przyznawaną w ramach jednej z czterech kategorii: za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, za całokształt działalności badawczo-dydaktycznej, za szczególne osiągnięcia organizacyjne. Kryteriami oceny wniosków są publikacje naukowe, projekty badawcze, patenty, komercjalizacja badań naukowych oraz inne wyróżniające się dokonania badawcze bądź dydaktyczne.

Ważnym elementem wsparcia kadry w rozwoju, zwłaszcza w realizacji awansów jest możliwość publikacji monografii, podręczników lub innej publikacji w uczelnianej Oficynie Wydawniczej, przy finansowaniu ze środków Uczelni. Wydział wspiera też uczestnictwo w międzynarodowych i krajowych konferencjach oraz wymianach krajowych i międzynarodowych w ramach Erasmus+.

W obszarze finansowania i realizacji projektów, wsparciu rozwoju pracowników Uczelni służy działalność ogólnouczelnianego Działu Nauki i Rozwoju Kadry, który poza działalnością informacyjną i konsultacyjną (dobór projektów i wsparcie w przygotowaniu wniosków), organizuje też szkolenia dla wnioskodawców oraz prowadzi obsługę finansową realizowanych projektów. Systematycznie zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia

w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Analiza stanu faktycznego wykazała, że poza realizowanymi cyklami seminariów naukowych i szkoleń (językowych i metodycznych, w tym dotyczących wykorzystania narzędzi i technik pracy na odległość) istnieje także możliwość indywidualnego zgłaszania potrzeb szkoleniowych lub chęci udziału w konkretnym seminarium/warsztatach metodycznych. Potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich są zgłaszane przez nich samych bezpośrednio do dyrektora Instytutu Sportu, Turystyki i Żywnienia i finansowane z budżetu Instytutu.

Zgodnie ze Statutem UZ okresowym ocenom podlegają wszyscy nauczyciele akademicy. System ocen pracowników zawiera: okresowe, regulaminowe oceny pracowników dokonywane przez Komisję Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich (oceniająca w 3 obszarach: badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym); oceny hospitacji zajęć dokonywane przez samodzielnych pracowników nauki oraz coroczną ocenę zajęć dydaktycznych dokonywaną przez studentów w ramach ogólnouczelnianej akcji „Akcja Ewaluacja – Oceń Belfra” (połączona z konkursem w dwóch kategoriach: wydziałowej i indywidualnej). Ewaluacja zajęć dydaktycznych, a zwłaszcza sposobu ich prowadzenia, obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich, inne osoby prowadzące zajęcia (np. w ramach umów cywilnoprawnych) oraz doktorantów, którym powierzono prowadzenie zajęć w danym semestrze. Wszystkie ankiety są anonimowe. Spotkania ewaluacyjne ze studentami przeprowadza dwa razy w roku akademickim koordynator kierunku. Jest to również moment do przekazywania informacji zwrotnej. Zgodnie z art.128 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Uczelnia umożliwia studentom i doktorantom dokonanie co najmniej raz w roku akademickim oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem.

Wyniki badań oceny pracy nauczycieli są prezentowane w formie raportów, zawierających wybrane statystyki dla każdego pytania zawartego w kwestionariuszu oraz uwagi studentów. Opinie studentów dotyczące kadry akademickiej są elementem oceny okresowej nauczyciela akademickiego. Wyniki badań oceny pracy nauczycieli są przekazywane indywidualnie prowadzącemu zajęcia oraz Dyrektorowi Instytutu, Radzie Programowej, Radzie Instytutu, właściwemu Dziekanowi.

Poza coroczną oceną bieżącą prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich w zakresie pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Pracownicy Wydziału podlegają systematycznym ocenom dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego.

Ważnym elementem oceny pracy nauczycieli jest system hospitacji zajęć. Harmonogram hospitacji jest ustalany wraz z dyrektorem ISTiŻ oraz kierownikami Katedr. O terminie hospitacji pracownicy są powiadamiani na początku roku akademickiego. Hospitacjom podlegają pracownicy zatrudnieni po raz pierwszy na Uczelni na stanowisku dydaktycznym lub badawczo-dydaktycznym, przede wszystkim na stanowiskach: wykładowcy, starszego wykładowcy, asystenta lub adiunkta oraz wszystkich pracowników w przypadku uwag zgłoszonych przez studentów lub osób odpowiedzialnych za proces kształcenia na kierunku. Ponadto kierownik Pracowni może hospitować pracownika z innych przyczyn. Dodatkowo dziekan może wnioskować o przeprowadzenie hospitacji do dyrektora Instytutu.

Polityka kadrowa obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry oraz formy pomocy ofiarom. Kwestie regulacji w zakresie polityki kadrowej oraz zasad rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia

bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom, zawarte są w przedstawionych do wglądu dokumentach przyjętych na Uniwersytecie Zielonogórskim (w tym Statut Uniwersytetu Zielonogórskiego, rozdz. 11 „Odpowiedzialność Dyscyplinarna”; Regulamin pracy - §66 „Odpowiedzialność dyscyplinarna”, §113 „Przeciwdziałanie dyskryminacji i mobbingowi”, Rozdz. 7 „Ochrona pracy kobiet i uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem”; Zarządzenie nr 7 Rektora UZ w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeciwdziałania mobbingowi w Uniwersytecie Zielonogórskim oraz Regulamin Przeciwdziałania Mobbingowi w UZ.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. sformułowano 4 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 4.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	uwzględnienie w strukturze kadry prowadzącej zajęcia na kierunku reprezentantów dyscypliny wiodącej oraz dwóch dyscyplin uzupełniających, do których został przyporządkowany kierunek.	W celu eliminacji nieprawidłowości w składzie kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku podjęto współpracę z Wydziałem Ekonomii i Zarządzania (WEZ) oraz Wydziałem Prawa i Administracji (WPiA). Zgodnie z polityką Uniwersytetu Zielonogórskiego wykorzystywane są zasoby naukowe z uczelni. Dodatkowo w celu uzupełnienia kadry posiadającej właściwe kwalifikacje zatrudniono w drodze konkursu otwartego dr. I. Miedzińską (nauki o geografii społ.-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej) oraz dr. O. Mądrzak (nauki o kulturze fizycznej). Podjęto również współpracę z osobami posiadającymi właściwe doświadczenie praktyczne, które prowadzą zajęcia kształtujące umiejętności przydatne w pracy zawodowej. Aktualnie nauki o zarządzaniu i jakości prezentowane są przez 1 osobę (na razie zatrudnioną na podstawie umowy cywilno-prawnej, docelowo – um. o pracę). Dyscypliny uzupełniające (tj. nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna) reprezentowane są przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.	<i>Zalecenie zrealizowane</i>
2.	wprowadzenie przez Uczelnię takiego systemu	Uczelnia wprowadziła rozbudowany system ocen nauczycieli akademickich, obejmujący	<i>Zalecenie zrealizowane</i>

	ocen nauczycieli akademickich, aby mógł być on wykorzystany do efektywnego i gwarantującego cykliczność monitoringu jakości kształcenia na ocenianym kierunku,	okresowe, regulaminowe oceny pracowników dokonywane przez Komisję Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich (w obszarze badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym); regularnie przeprowadzane hospitacje i oceny studenckie. System gwarantuje cykliczność monitoringu jakości kształcenia na kierunku TiR. Zarządzeniem Rektora (nr 48) z dnia 4 marca 2020 w sprawie dokumentów i procedur USZJK do narzędzi ewaluacji włączono: Ankietę Oceny Prowadzącego Zajęcia; Ankietę Zadowolenia z Warunków Studiowania; Ankietę Opinii Nauczycieli akademickich o warunkach prowadzenia studiów; Ankietę Oceny Studiów Podyplomowych; Ankietę Oceny Praktyk; Ankietę Okresowej Oceny Programu Studiów (dla profilu ogólnoakademickiego, dla profilu praktycznego i dla studiów podyplomowych); Kartę hospitacji zajęć dydaktycznych oraz Procedury ewaluacji procesu kształcenia.	
3.	wprowadzenie przez Uczelnię takiego systemu ocen nauczycieli akademickich, aby wnioski z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji mogły być wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.	Na Uczelni wprowadzono system ocen nauczycieli akademickich, który umożliwia wykorzystywanie wniosków z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji w procesie doskonalenia członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. W analizowanych latach wszyscy pracownicy Pracowni Turystyki i Rekreacji zostali poddani ocenie przez studentów. Ponadto kierownik Pracowni Turystyki i Rekreacji przeprowadził hospitacje wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku. Kolejne osoby będą podlegały procesowi hospitacji sukcesywnie.	<i>Zalecenie zrealizowane</i>
4.	wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.	Analiza stanu faktycznego oraz przedstawionej do wglądu dokumentacji pozwoliły ustalić, że obecnie za zapobieganie i eliminację zdiagnozowanych nieprawidłowości odpowiada Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, którego zadaniem jest m.in. opracowywanie działań i zaleceń w zakresie zapewnienia wymaganej przepisami prawa kadry akademickiej oraz systemu motywacji i oceny tej kadry oraz monitorowanie jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach, monitorowanie wdrażania regulacji prawnych w zakresie kształcenia (w	<i>Zalecenie zrealizowane</i>

		szczegółności dokumentów dotyczących programów kształcenia, Regulaminu studiów, Regulaminu ECTS). Należy zatem uznać, że (uwzględniając także uwagi z pkt. 1-3 powyżej) wdrożono skuteczne działania projakościowe.	
--	--	---	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczba oraz wiedza, kompetencje i doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku turystyka i rekreacja są adekwatne do założonych efektów uczenia się i właściwe w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. Pracownicy naukowcy oraz pozostałe osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają aktualny dorobek naukowy we wszystkich dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, zawodowe doświadczenie pozauczelniane oraz kompetencje dydaktyczne związane z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami wskazanymi w opisie efektów uczenia się i umożliwiającymi nabywanie przez studentów kompetencji praktycznych w obszarze działalności turystycznej. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich odpowiada wymogom prawa, a przydział zajęć i obciążenie godzinowe nauczycieli, umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Na Uczelni funkcjonuje system motywujący do podnoszenia kwalifikacji naukowych i zawodowych nauczycieli, prowadzone są okresowe oceny pracy nauczycieli oraz ewaluacja zajęć dydaktycznych. Polityka kadrowa obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry oraz formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia dydaktyczne na kierunku turystyka i rekreacja odbywają się w budynkach Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. W celach dydaktycznych wykorzystywany jest także Ogród Botaniczny oraz Biblioteka i obiekty sportowe. Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego jest obecnie dysponentem obiektów uczelnianych, które stanowią bazę dydaktyczną i naukową oraz lokalową dla Instytutu Sportu, Turystyki i Żywienia, a tym samym umożliwia prawidłową realizację efektów uczenia się założonych dla kierunku turystyka i rekreacja. Pomieszczenia Wydziału obejmują sale wykładowe, konwersatoryjne, seminaryjne wyposażone

w sprzęt multimedialny, laboratoria dydaktyczno-badawcze oraz część administracyjna wraz z Biurem Obsługi Studenta. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Zapewniony jest także dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp. W szczególności w budynku głównym znajduje się 15-stanowiskowa pracownia komputerowa udostępniana studentom również poza zajęciami.

W trakcie realizacji programu dydaktycznego z zakresu czynnego wypoczynku wykorzystywany jest także zespół obiektów i urządzeń bazy rekreacyjno-sportowej, znajdującej się bezpośrednio w dyspozycji kierunku (główne obiekty sportowe są eksploatowane w porozumieniu i współpracy ze Studium Wychowania Fizycznego). Ponadto Uniwersytet Zielonogórski dysponuje bazą turystyczną wykorzystywaną także w ramach wyjazdów studyjnych i warsztatów. Należą do niej: Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy UZ w Łagowie nad jeziorem Trześcińskim; Ośrodek Wypoczynkowy w Lubiawie na jeziorem Sławskim i Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Karłowie w Górach Stołowych u podnóża Szczelińca Wielkiego.

Praktyki zawodowe na kierunku turystyka i rekreacja są realizowane w przedsiębiorstwach turystycznych, obiektach noclegowych, obiektach sportowych i rekreacyjnych, biurach podróży, placówkach administracji samorządowej, placówkach kulturowych, koloniach i półkoloniach.

Infrastruktura budynku dydaktycznego Wydziału Nauk Biologicznych jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Znajdują się w nim windy z szerokim wejściem, rozsuwanymi drzwiami, którymi osoby z niepełnosprawnościami bez problemu mogą poruszać się po kondygnacjach, toalety dla niepełnosprawnych, szerokie korytarze. Ponadto studenci z niepełnosprawnościami, oprócz możliwości starania się o indywidualną organizację studiów (IOS), mogą także uzyskać szersze wsparcie polegające na organizacji dodatkowych godzin zajęć czy przydzielenie asystenta.

Wszystkie sale Wydziału zostały wyposażone w systemy multimedialne pozwalające na wykorzystanie cyfrowych technik wspomagania procesu dydaktycznego (prezentacje multimedialne, łącze wi-fi). Niestety dostępne wyposażenie nie umożliwia realizacji zajęć w systemie hybrydowym, choć istnieje możliwość nauczania na odległość. Nauczanie w systemie zdalnym w okresie pandemii odbywało się poprzez aplikacje: Google Classroom i Google Hangouts Meet w ramach pakietu G-Suite. Aktualnie zajęcia odbywają się wyłącznie w formie stacjonarnej, ale w przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, Wydział umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych). Stale natomiast możliwe jest personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów, a w razie konieczności bezpośredniego kontaktu z nauczycielem nadal dostępne są w/w platformy i każdy nauczyciel oraz student posiada własny login umożliwiający bezpieczne korzystanie z połączeń. Studenci mają też pełny dostęp do infrastruktury, w tym aparatury i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania zadań w ramach pracy własnej.

Do użytku studentów TiR oddano obszerną przestrzeń korytarzową zapewniającą dogodne warunki do pracy (także grupowej) oraz pokój do spotkań naukowych/seminaryjnych, z którego mogą korzystać nauczyciele (w razie niewielkich spotkań) oraz organizacje studenckie i koła naukowe.

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego jest największą biblioteką naukową w województwie lubuskim. Imponujący obiekt i wyposażenie biblioteki zapewniają dostęp dla osób z niepełnosprawnościami. W bibliotece dostępne są – poza klasyczną przestrzenią czytelnia ogólnej – stanowiska/kabiny do pracy własnej.

Biblioteka tworzy zbiory zgodnie z potrzebami edukacyjnymi oraz badawczymi środowiska akademickiego, na poziomie drugim zarezerwowano przestrzeń dla zbiorów służących kształceniu na kierunku turystyka i rekreacja. Od 2007 roku przeprowadzana jest ewaluacja zadowolenia z warunków studiowania, na którą składa się między innymi ocena infrastruktury i zasobów bibliotecznych. Od roku 2018 ankieta podpięta jest do systemu, gdzie generowany jest raport zbiorczy z wynikami. Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia zatwierdził zmodyfikowany kwestionariusz ankiety, a ankieta stała się częścią Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W bibliotece zgromadzone są m.in. kierunkowe pozycje podręcznikowe i naukowe, literatura czasopism branżowych oraz aktualne artykuły naukowe, zawarte w elektronicznych bazach udostępniania księgozbiorów oraz e-zasobów, takich jak: Web of Science, EBSCO, SCOPUS, Wirtualna Biblioteka Nauki. Lokalizacja oraz liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, dogodne godziny otwarcia zapewniają warunki komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Wydział zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zasoby biblioteczne umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, są adekwatne do liczby studentów kierunku TiR, aktualne, dostępne językowo, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, są dostępne tradycyjnie i cyfrowo, przygotowują do pracy w branży turystycznej, w szczególności w obszarze hotelarstwa, zarządzania biurami podróży i zarządzaniu regionami turystycznymi. Działa też elektroniczna baza repozytorium Uniwersytetu, które gromadzi i udostępnia dorobek naukowy pracowników UZ oraz materiały dydaktyczne.

Na terenie całego budynku dostępna jest sieć Wi-Fi, skanery samoobsługowe, pokoje do pracy indywidualnej i grupowej, sale seminaryjno-konferencyjne wyposażone w komputery i sprzęt audio-video, katalogi, multimedialna wyszukiwarka. Ponadto w budynku biblioteki UZ studenci mogą korzystać ze strefy coworkingowej. W bibliotece zapewniono m.in. cyfrowy system obsługi wypożyczeń, a także dostęp do możliwości nieodpłatnego skanowania materiałów.

Na terenie Uczelni, studenci i pracownicy kierunku TiR mają zapewniony dostęp do darmowej sieci WIFI, działającej w systemie Eduroam. Oprogramowanie wykorzystywane na kierunku pomaga w realizacji badań, analizach statystycznych, wizualizacjach, co umożliwia niezakłóconą realizację założonych efektów uczenia się. W zakresie zajęć i praktyk specjalnościowych dostępne są demonstracyjne wersje oprogramowania branżowego (np. program Amadeus, trwa procedura zakupu programu Merlin X). Ponadto studenci mają możliwość zapoznania się z oprogramowaniem, wykorzystywanym przez określony podmiot, w którym odbywają praktyki (np. biuro turystyczne czy obiekt hotelowy) w ramach praktyk specjalnościowych. Zapewniony jest także dostęp do wirtualnych

laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studenci i pracownicy Wydziału mają możliwość korzystania z podstawowych programów analitycznych (np. Statistica), oprogramowania biurowego Office365 i przestrzeni dyskowej, systemu informatycznego służącego do zarządzania tokiem studiów USOSweb oraz Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Zarządzaniem i zapewnieniem bezpieczeństwa wymienionych systemów zajmuje się Centrum Komputerowe.

Na Wydziale obowiązuje procedura raportowania i uzupełniania braków związanych z infrastrukturą, stwierdzanych podczas bieżącego użytkowania. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do zgłaszania usterek i uszkodzeń sprzętu elektronicznego i oprogramowania po swoich zajęciach do pracowników Działu Obsługi Informatycznej. Dział Administracyjny na bieżąco kontroluje stan infrastruktury, dokonując napraw lub zgłaszając problemy do jednostki centralnej, która koordynuje działania remontowo-naprawcze. Co miesiąc dokonywany jest przegląd pomieszczeń i stanu technicznego budynków. Pracownicy i studenci (w tym Samorząd Studencki) mogą zgłaszać problemy i zapotrzebowanie do kierownika działu administracyjnego.

System zgłoszeń obejmuje także rozwiązania służące zwiększeniu komfortu i efektywności prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych. Osiągnięciem wskazywanym przez nauczycieli kierunku turystyka i rekreacja jest niedawno oddana do użytku sala do prowadzenia zajęć warsztatowych, zapewniająca dostęp do pomieszczenia socjalnego i bardziej nieformalną atmosferę pracy niż klasyczne sale dydaktyczne. Baza na potrzeby ćwiczeń terenowych jest nieustannie aktualizowana i weryfikowana w zależności od potrzeb dydaktycznych i praktycznych.

Pod względem norm BHP i zabezpieczenia przeciwpożarowego wszystkie obiekty wydziałowe, jak i budynek biblioteki, spełniają wszelkie normy, zapewnione jest stosowne wyposażenie (w tym zestawy pierwszej pomocy i dozowniki z płynem odkażającym do rąk).

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 5.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kształcenie na kierunku turystyka i rekreacja realizowane jest w oparciu o nowoczesną bazę dydaktyczną Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Budynek Wydziału, sale i pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarze turystycznego rynku pracy lub pracy wdrożeniowej. Studenci i pracownicy mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej i sprzętu komputerowego, a infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne oraz specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie

używanych w działalności naukowej i działalności branżowej (zgodnej z profilem kierunku) oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Studenci i pracownicy ocenianego kierunku mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Pozycje naukowe, będące zasobem bibliotek, są adekwatne do liczby studentów wizytowanego kierunku, aktualne, dostępne językowo, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, są dostępne tradycyjnie i cyfrowo, zbieżne z literaturą wskazywaną przez prowadzących podczas zajęć jako obowiązkowa lub uzupełniająca. Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Podejmowane są stale działania ukierunkowane na identyfikację i likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów oraz zaplecza sanitarnego. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i sprawne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Stosowane oprogramowanie umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję student-nauczyciel i jest dostępne dla studentów o specjalnych potrzebach, w tym z niepełnosprawnościami. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne udostępniane studentom i pracownikom ocenianego kierunku są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu kształcenia, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarze turystycznego rynku pracy lub pracy wdrożeniowej i zapewniają prawidłową realizację zajęć. Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, a wyniki tych przeglądów (w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów) są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Obszar oraz rodzaj działalności zawodowej przedsiębiorstw i instytucji zewnętrznych z którymi uczelnia współpracuje w ramach kierunku turystyka i rekreacja jest adekwatny do założeń strategii i misji Uczelni. Obejmuje w szerokim stopniu lokalny, regionalny rynek pracy a ze względu na położenie geograficzne również obszar transgraniczny z Niemcami. Współpraca opiera się m.in. na transferze wiedzy, nowych technologii i realizacji wspólnych przedsięwzięć, wzbogacaniu kultury i umacnianiu tożsamości regionalnej mieszkańców województwa lubuskiego. Zakres działalności przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia na co dzień współpracuje jest właściwy dla realizacji zakładanych celów i jak się okazuje odpowiada na zapotrzebowanie rynku pracy.

Koncepcja kształcenia dotyczy praktycznego zastosowania wiedzy i umiejętności adekwatnie do standardów stosowanych w branży turystycznej i rekreacyjnej.

Mimo, że przedstawiciele pracodawców współpracujących z ocenianym kierunkiem nie tworzą własnego, osobno sformalizowanego „ciała doradczego” dedykowanego kierunkowi turystyka i rekreacja, to szereg spotkań i działań (bardziej bądź mniej formalnych) daje korzyści dla prowadzenia ocenianego kierunku.

Przedstawiciele pracodawców zapraszani są na wybrane posiedzenia rady programowej kierunku turystyka i rekreacja, w kompetencjach, której są m.in. okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, pod kątem potrzeb wynikających z programu studiów, w tym prawidłowości doboru miejsc praktyk oraz konsultowanie zmian programowych. Na spotkaniach rady programowej przedstawiane i omawiane są także wyniki ankiet ewaluacyjnych prowadzonych podczas praktyk zawodowych. W ramach nadzoru merytorycznego, wszystkie wnioski i sugestie wydziałowej rady programowej są opiniowane przez wydziałową radę ds. kształcenia wydziału Nauk Biologicznych, uczelnianą radę ds. Kształcenia, a następnie zatwierdzane przez Senat Uczelni. W toku wizytacji nie udało się jednak potwierdzić wśród osób obecnych na spotkaniu z pracodawcami wyżej wymienionych działań rady programowej. Obecni przedstawiciele nie uczestniczyli w takich spotkaniach. Potwierdzeniem natomiast jest dostarczony protokół ze spotkania rady programowej, podczas której omawiane były m.in. postulaty związane z praktykami zawodowymi.

Współpraca władz ocenianego kierunku z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego oprócz wyżej zaprezentowanych działań w ramach rady programowej przybiera także inne zróżnicowane formy. Uwagę zwraca mnogość wizyt studyjnych, warsztatów terenowych, wycieczek programowych, udział pracodawców w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, realizacja praktyk zawodowych. Wszystkie te działania sprawiają, że realizowany profil praktyczny ocenianego kierunku posiada urzeczywistnienie w zawodowym rynku pracy. Program studiów przewiduje także przedmiot „wycieczki studyjne” w ilości 55 godzin (3 pkt ECTS) w trakcie realizacji którego dochodzi do bezpośredniej weryfikacji nabytej przez studentów wiedzy w rzeczywistym środowisku pracy. Innymi wymiernymi efektami współpracujących ze sobą stron są m.in. realizowane przez studentów kursy na pilotów wycieczek, którzy po ich ukończeniu znajdują dorywczą pracę jako przewodnicy po regionie, szkolenia dla organizatorów imprez survivalowych, wspólnie opracowywane są gry terenowe, questy, studenci występują w charakterze wolontariuszy podczas różnego rodzaju eventów. Władze ocenianego kierunku podkreślają, że realizowana specjalność (turystyka przygodowa) jest jaskrawym przykładem współpracy z szerokim środowiskiem interesariuszy zewnętrznych.

Stworzone obszary współpracy partnerskiej z otoczeniem społeczno-gospodarczym poparte są szeregiem podpisanych listów intencyjnych. Potwierdzają one m.in. wzajemne wsparcie i doradztwo w zakresie prowadzenia działalności popularno– naukowej w obszarze turystyki (wydawnictwa, konferencje, szkolenia), wspólne działania na rzecz kształcenia praktycznego, obejmujące wspieranie studentów w trakcie realizacji tematów prac licencjackich, a także prowadzenia zajęć praktycznych i teoretycznych przez pracowników Partnera Uczelni.

Listy intencyjne zawierają także zapisy dot. współpracy przy tworzeniu nowoczesnej oferty edukacyjnej, w szczególności studiów podyplomowych oraz profilowanych szkoleń dostosowanych do potrzeb rynku pracy, współpracy w zakresie realizacji praktyk zawodowych, prowadzenia wspólnych prac rozwojowych i/ lub badań naukowych (np. inwentaryzacja zasobów turystycznych, projektowanie produktów turystycznych w tym, szlaki turystyczne, questy, eventy, itp.)

W szerokiej grupie interesariuszy zewnętrznych, które podpisały listy intencyjne i współpracują na co dzień z radą programową ocenianego kierunku są m.in. Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna „LOTUR”, Park Narodowy „Ujście Warty” Chyżyno, Zespół Parków Krajoznawczych Województwa Lubuskiego, Lubuskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Przewodnik Lubuski”, Oddział Zielonogórski PTTK, liczne muzea i biura podróży.

W trakcie czasowych ograniczeń w pracy Uczelni związanych z rozprzestrzenianiem się pandemii Covid-19, interesariusze zewnętrzni mieli kontakt z władzami ocenianego kierunku poprzez rozwiązania informatyczne i urządzenia mobilne.

Student kończący naukę na ocenianym kierunku – wchodząc na zawodowy rynek pracy może skorzystać z oferty Biura Karier Uniwersytetu Zielonogórskiego Oferuje ono m.in. propozycje staży i ponadprogramowych praktyk, a także wybór szkoleń, warsztatów, spotkań z pracodawcami oraz doradztwo zawodowe. Corocznie Biuro Karier organizuje Targi Pracy oraz „Światowy Tydzień Przedsiębiorczości”. Zgodnie z załącznikiem do uchwały nr 348 Senatu z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, par. 9, pkt 4, rada programowa dokonuje okresowego przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, pod kątem potrzeb wynikających z programu studiów, w tym prawidłowości doboru miejsc praktyk.

Precyzyjnie obszary przeglądu zawarte są w karcie okresowej oceny programu studiów wprowadzonej zarządzeniem nr 48 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 4 marca 2020 roku. Wspomniana ocena weryfikuje m.in. efekty uczenia się pod kątem zdobywania przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej odpowiadającej kierunkowi studiów oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Weryfikuje programy praktyk zawodowych ich formy, metodykę i sposób ich zaliczania.

W toku wizytacji ustalono, że opisane wyżej przeglądy współpracy realizowane są w cyklu czteroletnim (na początku każdej nowej kadencji) i najbliższy przeprowadzony zostanie w trakcie roku akademickiego 2023/2024.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 6.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku prowadzona jest na wielu płaszczyznach, przynosi wymierne efekty, jest stała i daje korzyści wszystkim zainteresowanym stronom. Dobór interesariuszy współpracujących z władzami ocenianego kierunku jest zasadny i przemyślany. Pomimo, że pracodawcy nie tworzą formalnej grupy doradczej, to ich obecność jest widoczna w całym procesie nauczania. Zapraszani do prac rady programowej pełnią ważną rolę ekspercką wnosząc aktualne treści z zawodowego rynku pracy. Władze ocenianego kierunku współpracują z szerokim gronem

pracodawców dającym gwarancję praktyczności ocenianego kierunku. Szereg podpisanych listów intencyjnych o współpracy zabezpiecza przebieg nauczania na ocenianym kierunku. Pracodawcy zaangażowani są w proces dydaktyczny, realizację praktyk zawodowych, wizyty studyjne, wspólne realizowanie przedsięwzięć wynikających z działań partnerów. Absolwenci ocenianego kierunku są kadrą mogącą podjąć pracę w sektorze związanym z turystyką i rekreacją, znają specyfikę regionu i są przygotowani do podjęcia nauki na drugim poziomie studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na Uniwersytecie Zielonogórskim stworzono warunki sprzyjające realizacji procesu umiędzynarodowienia. Podejmowane w tym zakresie działania dotyczą zarówno studentów, jak i pracowników uniwersytetu. Program studiów przewiduje naukę języka angielskiego i niemieckiego. Program studiów zakłada opanowanie języków obcych na poziomie B2 według Europejskiego Systemu opisu Kształcenia Językowego. Kształcenie językowe odbywa się z wykorzystaniem metodyki komunikacyjnej oraz przygotowania do wykonywania pracy zawodowej (czytanie, tłumaczenie, dyskusje w parach i grupie oraz korzystanie z literatury przedmiotu i źródeł internetowych). Za naukę języków obcych odpowiada Uniwersyteckie Studium Kształcenia Językowego. W ramach lektoratów, korzystania z literatury obcojęzycznej, zagranicznych wyjazdów dydaktycznych dokonuje się nauka języka z praktycznym jego zastosowaniem. Prowadzone są także zajęcia merytoryczne w języku niemieckim (120 h) ze względu na lokalizację regionu i planowane liczne formy współpracy z partnerami niemieckimi (w tym planowany rozwój pobytów stażowych w niemieckich instytucjach turystycznych oraz pracy wolontariackiej w organizacjach turystycznych).

Pracownicy mają możliwość podnoszenia kwalifikacji językowych poprzez uczestnictwo w kursach językowych organizowanych przez uczelnię.

Działania uczelni w zakresie umiędzynarodowienia skupiają się w dużym stopniu na współpracy w ramach programu Erasmus i Erasmus +. UZ dysponuje Kartą Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego (Erasmus Charter for Higher Education). Za prawidłową realizację tych programów w uczelni, odpowiada Biuro Współpracy z Zagranicą podporządkowane Prorektorowi d/s Nauki i Współpracy z Zagranicą, które informuje studentów i pracowników o możliwościach i warunkach wyjazdów zagranicznych.

Wydział Nauk Biologicznych czynnie uczestniczy w realizacji działań i projektów dostępnych w ramach Karty Erasmusa Szkolnictwa Wyższego. Studenci i pracownicy mogą uczestniczyć w programie wymiany ERASMUS+, w ramach szesnastu umów partnerskich z uczelniami z 9 krajów (Bułgaria: Sofia University „St.Kliment Ohridski” – Sofia; Czechy: Czech University of Live Sciences – Praga; Estonia:

Estonian University of Life Sciences (Eesti Maaülikooli) – Tartu, University of Tartu (Tartu Ülikool) - Tartu; Francja: University of Picardie Jules Verne - Amiens; Ecole de Biologie Industrielle – Cergy; Hiszpania: Universidad de Granada, Universidad de León, Universidade da Coruña, University of Extremadura, University of Cordoba; Irlandia: RCSI University of Medicine and Health Sciences – Dublin; Niemcy: Brandenburg University of Technology Cottbus–Senftenberg, Johannes Gutenberg University - Mainz; Słowacja: University of Presov; Włochy: Università degli Studi della Tuscia; Czechy). Realizacja programu sprowadza się do tego, że studenci korzystający z programu Erasmus mogą wyjeżdżać na semestralne lub roczne staże lub odbywać praktyki za granicą w uczelniach partnerskich. Wyjazdy te stanowią formę zdobywania dodatkowych umiejętności i kompetencji, które znacząco mogą podnieść jakość kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja”. Niestety w ramach ocenianego kierunku w ostatnich latach nie doszło do żadnej wymiany międzynarodowej ani w grupie studentów, ani w obrębie kadry dydaktyczno-badawczej. Jedynie w roku akademickim 2022/2023 w Pracowni Turystyki i Rekreacji Instytutu Sportu, Turystyki i Żywnienia rozpoczął się staż naukowo-badawczy pani docent Inny Nesterczuk z Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki (20.03.2023-01.06.2023) w ramach bilateralnej umowy o współpracy między obu Uczelniami. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku TiR, stwarzane są też możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

Ocena umiędzynarodowienia Wydziału jest przeprowadzana raz w roku, brane są wtedy pod uwagę - liczba studentów przyjeżdżających i wyjeżdżających (bez rozdzielenia na kierunki), liczba pracowników wyjeżdżających i przyjeżdżających. Dodatkowo inne atrakcje tj. spotkania i nawiązanie współpracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 7.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja w Uniwersytecie Zielonogórskim są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, jak również stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznemu monitorowaniu i corocznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na Uniwersytecie Zielonogórskim na kierunku turystyka i rekreacja prowadzone jest systematycznie i kompleksowo. Studenci mają możliwość korzystania z dyżurów dydaktycznych prowadzonych przez wykładowców, poza godzinami zajęć planowych w sposób kontaktowy jak i zdalny. Wsparcie na rynek pracy studentów ocenianego kierunku, realizuje Biuro Karier UZ. W ramach prac tej jednostki wspiera ona studentów poprzez pomoc przy pisaniu CV bądź listów motywacyjnych. Ponadto prowadzi ono bazę szkoleń i kursów, poszerzających umiejętności i wiedzę, które mogą realnie pomóc przy poszukiwaniu pracy. Biuro prowadzi również Informatorium – bazę skierowaną do studentów, posiadającą aktualne oferty pracy, praktyk oraz staży. Znajdują się tam także katalogi branżowe, związane z targami pracami, dotyczące pracodawców z danego segmentu.

Na kierunku turystyka i rekreacja uwzględnia się wsparcie studentów w zakresie przygotowania na wejście na rynek pracy. Realizowane jest przez Biuro Karier UZ oraz Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii, które prowadzi konsultacje z prowadzenia działalności gospodarczej oraz rozwijania innowacyjnych pomysłów. Centrum prowadzi specjalistyczne szkolenia z zakresu brandingów czy rozwoju Start-upu. Ponadto na Uniwersytecie funkcjonuje Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości dzięki któremu studenci mogą podjąć próbę komercjalizacji swoich pomysłów. Wsparcie studentów wybitnych ma charakter kompleksowy i systemowy. Studenci ocenianego kierunku mogą występować o stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium Urzędu Marszałkowskiego czy też stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci wybitni mogą ubiegać się o możliwość studiowania w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów, gwarantowanego Regulaminem Studiów UZ. Na Uniwersytecie realizowany jest również program „Absolwent Extra”, w ramach którego najlepsi studenci na wydziale, którzy zdecydują się aplikować do programu, mogą uzyskać promocję swojej osoby na kanałach promocyjnych Uniwersytetu.

Na Uniwersytecie przekrojowo wspiera się różnorodne formy aktywności studentów. W ramach aktywności sportowej studenci mogą angażować się w działalność Akademickiego Związku Sportowego, który oferuje możliwość uprawiania sportów takich jak piłka ręczna, piłka siatkowa, unihokej, brydż sportowy, futsal czy tenis stołowy. Ponadto na Uczelni działa Chór Akademicki, Legia Akademicka czy też Duszpasterstwo Akademickie „Stodoła”. W ramach aktywności naukowej na ocenianym kierunku działa Studenckie Koło Naukowe Turystyki.

Wsparcie na ocenianym kierunku jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Uczelnia posiada 6 domów studenckich, udostępnionych dla osób studiujących. Na Uniwersytecie dostępne są stypendia dla osób niepełnosprawnych, stypendium socjalne oraz zapomogi. Studenci na ocenianym kierunku mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów. Osoby niepełnosprawnością mogą ubiegać się również o środki pieniężne z Funduszu Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, mające na celu zapewnienie warunków do udziału w procesie kształcenia na studiach. Na Uniwersytecie powołany jest również Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Do jego kompetencji należy min. Koordynowanie działań dążących do zniesienia barier społecznych i technicznych dla osób z dysfunkcjami. Na wniosek studenta Pełnomocnik również pomaga

dostosować formę zaliczeń przedmiotów, do potrzeb i możliwości studenta, w postaci zmiany formy egzaminu jak i dostosowania czasu jego trwania do potrzeb studenta, zastosowania innego formatu czcionki czy też przeprowadzenia egzaminu na komputerze z asystentem. Uniwersytet posiada również pokoje w akademikach, przystosowane do korzystania z nich przez osoby z dysfunkcjami ruchu. Studenci z dysfunkcjami słuchu mają możliwość korzystania z pętli indukcyjnych zamieszczonych w salach wykładowych. Student w trudnej w sytuacji majątkowej może wystąpić o dodatek mieszkaniowy bądź żywieniowy. Na Uczelni funkcjonuje również dedykowana jednostka, której celem jest wspieranie osób z niepełnosprawnościami. Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, zapewnia pomocy z zakresu psychologii, terapii uzależnień czy logopedy.

Na ocenianej Uczelni zapewniona jest możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Istnieje procedura mająca możliwość wniesienia pisma z uwagami poprzez Dziekana, Prorektora do spraw studenckich lub bezpośrednio do Rektora. Na ocenianym kierunku nie zaistniała jeszcze sytuacja wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec studenta lub studentki.

Na Uniwersytecie prowadzone są działania mające na celu przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy i dyskryminacji. Studenci pierwszego roku realizują kurs bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzez wykorzystanie technik kształcenia na odległość na platformie Moodle. Celem przeciwdziałania dyskryminacji w ramach posiadanych kompetencji pełnomocnik do spraw osób z niepełnosprawnościami na bieżąco monitoruje i reaguje na wszelkie przejawy nienawiści oraz mobbingu. Na Uczelni funkcjonuje również centrum wsparcia psychologicznego z którego pomocy skorzystać mogą studenci, a na jego stronach internetowych znajdują się odnośniki między innymi do telefonów wsparcia. Na Uniwersytecie Zielonogórskim powołany jest również Pełnomocnik do spraw Równego Traktowania, do którego zadań należy przeciwdziałanie wszelkim czy nam nietolerancji oraz dyskryminacji ze względu między innymi na poglądy płęć rasę czy wyznanie.

Na ocenianym kierunku kadra wspierająca posiada stosowne kompetencje, do rozwiązywania problemów studenckich. W Biurze Obsługi Studenta zatrudnione są osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i zaplecze językowe do zapewnienia wszechstronnej pomocy studentom. Ponadto poszerzają oni swoje umiejętności realizując dodatkowe szkolenia między innymi ze wsparcia osób z niepełnosprawnościami jak i innych kompetencji miękkich.

Na Uniwersytecie zielonogórskim samorząd studencki i organizacje studenckie są odpowiednio wspierane. Organizacje studenckie takie jak koła naukowe posiadają zbiorcze pomieszczenie pozwalające im na przechowywanie wewnątrz swoich pomocy naukowych i materiałów promocyjnych. Samorząd studencki działa na poziomie centralnym jak i wydziałowym. Realizuje on między innymi wydarzenia kulturalne jak i integracyjne dla społeczności akademickiej. Przedstawiciele studenckcy posiadają realny wpływ na życie uczelni. Samorząd posiada swoich przedstawicieli zarówno w gremiach na poziomie Uniwersytetu jak i w organach kolegialnych wydziału. Studenci mogą realnie partycypować w ramach prac Wydziałowej Rady Programowej. Ponadto ma realny wpływ na domach studenckie. Również wskazany przez samorząd przedstawiciel jest członkiem Uczelnianej Rady do spraw Kształcenia.

Na ocenianym kierunku odbywają się przeglądy wsparcia studentów. Raz do roku studenci mogą ocenić nauczycieli akademickich oraz prowadzone przez nich zajęcia. Zaleca się wprowadzenie przeglądu systemu wsparcia na przykład w postaci ankiet i wykorzystywania ich wyników do doskonalenia go. Raz do roku studenci mają również możliwość oceny systemu jakości kształcenia,

infrastruktury, działań biblioteki czy też pracy administracji. Po zakończonej ankiecie wyniki są weryfikowane na poziomie Wydziału i na ich podstawie wyciągane są wnioski i działania naprawcze.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 8.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na Uniwersytecie Zielonogórskim na kierunku turystyka i rekreacja prowadzone jest systematycznie i kompleksowo. Na kierunku turystyka i rekreacja uwzględnia się wsparcie studentów w zakresie przygotowania na wejście na rynek pracy. Na Uniwersytecie przekrojowo wspiera się różnorodne formy aktywności studentów. Wsparcie na ocenianym kierunku jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Na ocenianej Uczelni zapewniona jest możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Na Uniwersytecie prowadzone są działania mające na celu przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy i dyskryminacji. Na ocenianym kierunku kadra wspierająca posiada stosowne kompetencje, do rozwiązywania problemów studenckich. Na Uniwersytecie zielonogórskim samorząd studencki i organizacje studenckie są odpowiednio wspierane. Na ocenianym kierunku odbywają się przeglądy wsparcia studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na Uniwersytecie Zielonogórskim informacja o studiach jest dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców. Uczelnia posiada dedykowaną stronę wydziału ocenianego kierunku, a ponadto sprawy studenckie są zawarte na dedykowanej podstronie. Uniwersytet posiada profile na social mediach dedykowane całej uczelni jak i samemu wydziałowi. Publikowane tam informacje są aktualne i kompletne. Strony działają na różnych urządzeniach, przeglądarkach i systemach operacyjnych. Strony internetowe Uczelni są dostosowane do korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnością. Na stronach można powiększyć czcionkę oraz wybrać kontrast strony umożliwiającą lepsze zapoznanie się ze stroną przez osoby słabowidzące.

Na ocenianym kierunku informacja o studiach zawarta w ramach publicznego dostępu do informacji, zapewnia możliwość zapoznania się z warunkami przyjęcia na studia, celami kształcenia się,

kryteriami kwalifikacji kandydatów, terminarzu przyjęcia na studia, z programem studiów, efektami uczenia się, zasadami dyplomowania. Funkcjonuje dedykowana strona rekrutacyjna, pozwalająca zapoznać się ze wszystkimi wymogami skierowanymi do kandydatów na studia. Kompleksowo wyszczególnione są informacje dotyczące między innymi sposobu obliczania punktów przy rekrutacji, czy przedmiotach niezbędnych na dany kierunek studiów. Na stronie Wydziału ocenianego kierunku, znajdują się również niezbędne informacje dotyczące naboru na studiach.

Na ocenianym kierunku jest prowadzony system weryfikowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz wykorzystania ich wyniku do doskonalenia informacji o studiach. Uczelnia przeprowadza ankiety ewaluacyjne, w których studenci mogą wyrazić swoje opinie dotyczące stanu infrastruktury wydziałowej czy też dostępu do informacji udostępnianych na kanałach komunikacyjnych wydziału. Dedykowana jednostka wydziałowa na podstawie uzyskanych danych dokonuje zmian, a także na bieżąco monitoruje strony wydziałowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do kryterium nr 9.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Zielonogórskim informacja o studiach jest dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców. Na ocenianym kierunku informacja o studiach zawarta w ramach publicznego dostępu do informacji, zapewnia możliwość zapoznania się z warunkami przyjęcia na studia, kryteriami kwalifikacji kandydatów, terminarzu przyjęcia na studia, z programem studiów, efektami uczenia się, zasadami dyplomowania. Na ocenianym kierunku jest prowadzony system weryfikowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz wykorzystania ich wyniku do doskonalenia informacji o studiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości w Uniwersytecie Zielonogórskim opiera się o zasady określone w Uczelnianym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) przyjętym Uchwałą Senatu Uniwersytetu

Zielonogórskiego nr 348 z dnia 24 listopada 2021 r. (po modyfikacjach wcześniejszych dokumentów w tym zakresie) oraz w oparciu o Zarządzenie nr 56 Rektora UZ z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie dokumentów i procedur USZJK. Nadzór nad funkcjonowaniem USZJK na poziomie Uczelni sprawuje prorektor właściwy ds. kształcenia, zaś na poziomie wydziału – dziekan. W Uczelni powołano także pełnomocników Rektora ds. jakości kształcenia i ds. ewaluacji jakości kształcenia. Do realizacji zadań i procedur określonych w USZJK powołane zostały: Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, Wydziałowe Rady ds. Kształcenia, a na poziomie kierunków - Wydziałowe Rady Programowe ds. kierunków studiów. Bezpośredni nadzór merytoryczny i organizacyjny nad ocenianym kierunkiem sprawuje Wydziałowa Rada Programowa ds. kierunku turystyka i rekreacja. Zadania poszczególnych organów zostały przedstawione w sposób jasny i jednoznaczny, a szczegółowe ich zapisy znajdują się w cytowanych dokumentach, tj. uchwale senatu i zarządzeniu rektora oraz w Regulaminie organizacyjnym Uczelni, a także doprecyzowują je regulaminy organizacyjne instytutów i rad naukowych. Uczelnia przedstawiła składy osobowe WRdsK oraz WRPdsK, w których swoje miejsce mają również przedstawiciele studentów. Jak ustalono podczas wizytacji w składzie Rady Programowej kierunku turystyka i rekreacja znajdują się przedstawiciele wszystkich dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, co jest zgodne z przywoływaną powyżej Uchwałą Senatu nr 348 UZ.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów zawarte są w Uchwale nr 86 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 16 grudnia 2020 roku *w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia studiów oraz projektowania i uchwalania programów studiów dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Zielonogórskim*. Procedura zgłaszania zmian w programie studiów obejmuje etap przedstawiania propozycji zmian przez Wydziałową Radę Programową ds. kierunku turystyka i rekreacja, która następnie jest opiniowana przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia i Samorząd Studencki. Odpowiednia uchwała WRdsK w tej sprawie jest przedkładana Senatowi, a ten podejmuje uchwałę ostateczną.

W harmonogramie procedury wskazano miesiąc kwiecień jako ostateczny termin zatwierdzenia zmian w programach studiów przed nowym cyklem kształcenia. Zgłoszenia propozycji zmian mogą pochodzić m.in. ze strony studentów, zazwyczaj zgłaszane przez przedstawiciela studentów przy Wydziałowej Radzie Programowej ds. TIR lub bezpośrednio członkom tej Rady. Propozycje zmian interesariuszy zewnętrznych składane są bezpośrednio pracownikom w kontaktach bezpośrednich (np. podczas wspólnie organizowanych warsztatów terenowych, podczas wizyt studyjnych, czy w trakcie prowadzenia zajęć przez praktyków), a także wynikają z przedstawianych ocen programu praktyk studenckich przez pracodawców. Podczas wizytacji nie stwierdzono bardziej sformalizowanych form wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie programu studiów, tj. poprzez ich udział w posiedzeniach WRPdsK, co zostało zaplanowane w dokumentach określających zadania Rady oraz w Raporcie z Ewaluacji Procesu Kształcenia w roku 2020/21 na WNB, przygotowanym przez WRdsK. Rekomenduje się podjęcie zaplanowanych zadań związanych ze sformalizowaniem trybu zgłaszania zmian programowych przez interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia przedstawiła również informację dotyczącą wprowadzania zmian w programach studiów przez wykładowców prowadzących zajęcia w ramach corocznych przeglądów sylabusów. Zakres wprowadzanych zmian dotyczyć może treści kształcenia, wykazu literatury oraz efektów i przypisanych im form weryfikacji. Po akceptacji wprowadzonych zmian przez kierownika jednostki, nowa wersja sylabusu jest zapisywana w systemie informatycznym SylabUZ. Opisana procedura

wprowadzania zmian w sylabusach przez nauczycieli akademickich nie jest zgodna z Rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów z 2018 roku, gdyż dotyczy ingerencji w program studiów, a zmiany w tym zakresie należą do kompetencji senatów uczelni (art.28 ust.1 pkt 11 ustawy z dn.20 lipca 2018 r.).

W projektowaniu programu studiów na kierunku uwzględniane są współcześnie wykorzystywane techniki i metody dydaktyczne, przede wszystkim związane z możliwościami wspomagania organizacji zajęć w formie zdalnej, a także związane z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania komputerowego, szczególnie w zakresie kształtowania umiejętności praktycznych.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki, tryb i kryteria kwalifikacji kandydatów ogłaszane w odpowiednich dokumentach, tj. w uchwale Senatu.

Systematyczna ocena programu studiów należy do zadań WRdsK oraz WRPdsK, przy wykorzystaniu narzędzi opracowanych na poziomie Uczelni przez UZdsDJK. Procedury ewaluacji procesu kształcenia zostały szczegółowo opracowane i przedstawione wraz z harmonogramem działań w przywoływanym już Zarządzeniu nr 56 Rektora UZ z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie dokumentów i procedur USZJK oraz w załączniku nr 10 do Uchwały nr 348 Senatu UZ. Zgodnie z cytowanymi dokumentami do zadań WRPdsK należy m.in. -ocena zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla przedmiotów (oryginalny zapis, powinno być dla zajęć) z efektami kierunkowymi, -ocena aktualności i zgodności treści kształcenia z efektami uczenia się, -adekwatności stosowanych metod dydaktycznych i metod weryfikacji do założonych dla poszczególnych przedmiotów efektów uczenia się, -ocena jasności przyjętych kryteriów oceniania, -ocena procesu dyplomowania w zakresie zgodności problematyki prac dyplomowych z efektami uczenia się oraz zasadność ocen i stawianych wymagań w powiązaniu z poziomem studiów, - okresowy przegląd obsady zajęć, -okresowy przegląd umiędzynarodowienia kierunku, - okresowy przegląd współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, - okresowy przegląd publicznego dostępu do informacji, -konsultowanie zmian programowych z interesariuszami zewnętrznymi. W zakresie systematycznego monitorowania programu studiów pewne zadania zostały też przypisane do kompetencji WRdsK, takie jak m.in. poprawność doboru metod kształcenia i metod weryfikacji efektów uczenia się oraz prawidłowość przypisywania punktów ECTS, analizowanie wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów, a także analizowanie i publikowanie rezultatów oceny jakości kształcenia.

Z przedstawionych podczas wizytacji rocznych Raportów z Ewaluacji Procesu Kształcenia, przygotowywanych na poziomie wydziału przez WRdsK wynika, że po wizytacji PKA w roku 2021 dokonano kompleksowej oceny programu studiów na kierunku TiR niemal w pełnym zakresie przyjętych procedur ewaluacji kształcenia. Podjęto przy tym szereg działań naprawczych, takich jak modyfikacja koncepcji kształcenia oraz sylwetki absolwenta, zmiany w planie studiów, przypisanie punktów ECTS do zajęć z w-f, przeformułowano efekty uczenia się dla kierunku zgodnie z wymaganiami 6 poziomu PRK i profilem praktycznym studiów oraz w odniesieniu do dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Ponadto zmodyfikowano treści programowe, aktualność i zakres językowy literatury oraz dobór form i metod kształcenia z uwzględnieniem metod weryfikujących umiejętności praktyczne. Jednak podczas tegorocznej wizytacji stwierdzono na podstawie oceny wylosowanych prac etapowych i dyplomowych wiele uchybień w procedurach weryfikacji metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów uczenia się, szczególnie przedstawionych w kryteriach 2 i 3. Według cytowanego Raportu zweryfikowano również szacunki nakładu czasu pracy studenta określonego liczbą punktów ECTS, jednak podczas tegorocznej wizytacji

wykryto nieprawidłowości w tym zakresie (kryt.2). Również wyniki modyfikacji koncepcji kształcenia nie zostały w pełni pozytywnie zweryfikowane podczas tegorocznej wizytacji, co szczegółowo opisano w kryterium 1.

Ponieważ procedura oceny kompleksowej programu studiów dokonywana jest jednokrotnie w okresie kadencji WRdSK, zatem kolejna dla ocenianego kierunku zostanie przeprowadzona dopiero po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia w nowej strukturze WNB UZ, tj. w roku akademicki 2023/24 (ten termin został uchwalony na posiedzeniu WRPdSK w dniu 13.XII.2021 r.). Ze względu jednak na stwierdzone podczas wizytacji nieprawidłowości opisane w kryterium 1,2,3, takie jak:

- brak spójności koncepcji kształcenia z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach w zakresie 20% ECTS i brak dostatecznego odzwierciedlenia tej dyscypliny w efektach uczenia się,
- nieprawidłowości w przypisywaniu punktów ECTS,
- nieprawidłowości w procedurach weryfikacji metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów uczenia się na poziomie prac dyplomowych i etapowych,

należy bezzwłocznie podjąć działania zwiększające skuteczność przeprowadzania okresowych ocen programu studiów w pełnym zakresie.

W ocenie programu studiów wykorzystywane są wyniki analiz przeprowadzanych w oparciu o obowiązujące w USZJK narzędzia ewaluacji takie jak: ankieta oceny prowadzącego zajęcia, ankieta zadowolenia z warunków studiowania, ankieta opinii nauczycieli akademickich o warunkach prowadzenia studiów, ankieta oceny praktyk zawodowych, karta hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankieta okresowej oceny programu studiów. Podczas wizytacji przedstawiono wyniki przeprowadzonych procedur ankietyzacji (oprócz ankiety opinii nauczycieli akademickich i ankiety okresowej programu studiów) oraz wnioski i rekomendacje oraz działania naprawcze sformułowane w rocznych raportach WKdSK. Przedmiotem analiz, wniosków i rekomendacji WKdSK przedstawianych w rocznych raportach jest również ocena infrastruktury, w tym funkcjonowanie biblioteki i dostęp do informacji publicznej w zakresie programu studiów i jego realizacji, a także procesy umiędzynarodowienia kształcenia.

Uczelnia prowadzi także monitorowanie karier zawodowych absolwentów, a Biuro Karier przygotowuje coroczne raporty, które jednak mają charakter zbiorczy i nie analizują wyników monitoringu na poziomie kierunku studiów. Z kolei do zadań WKdSK należy monitoring losów zawodowych w oparciu o system ogólnopolski ELA, jednak i w tym przypadku wyniki dla ocenianego kierunku nie zostały poddane analizie, ze względu na zbyt małą liczbę absolwentów. Podczas wizytacji ustalono, że pracownicy PTiR dobrze orientują się w losach zawodowych swoich absolwentów ze względu na lokalny zasięg rynku pracy dla nich.

Uczelnia nie prowadzi analiz kluczowych wskaźników ilościowych postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się. Rekomenduje się uzupełnienie prowadzonych analiz o wyniki postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się.

Przedstawione narzędzia monitorowania oraz przeprowadzane analizy mają charakter kompleksowy i mogą stanowić dobrą podstawą do doskonalenia kształcenia i realizacji programu studiów.

W ocenie ewaluacyjnej programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, tj. studenci i kadra dydaktyczna oraz interesariusze zewnętrzni, tj. pracodawcy i w ogólnym zakresie absolwenci Uczelni.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia kształcenia - przykładem może być uruchomienie nowej specjalności turystyka przygodowa jako wynik konsultacji z podmiotami turystycznymi współpracującymi z PTiR, a także zaplanowanie w programie studiów realizację zajęć prowadzących do uzyskania uprawnień pilota wycieczek, prowadzonych we współpracy z biurem turystycznym. Z kolei z inicjatywy studentów podjęto modyfikację programu studiów związaną z przesunięciem praktyk zawodowych z ostatniego semestru studiów na wcześniejsze.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a ostaną dokonana została w ramach wizytacji PKA w roku 2021. Była to ocena pozytywna, ale wydana na okres 2 lat, ze względu na to, że spośród 10 kryteriów podlegających ocenie następujące zostały spełnione częściowo: kryteria: 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się, 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry, 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów. W związku z tym Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązało Uczelnię do realizacji zaleceń w odniesieniu do kryterium 1, 2, 4, oraz 10 w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie ocenające. Opis zaleceń wraz z oceną ich realizacji zamieszczono w wyznaczonych miejscach niniejszego raportu przy poszczególnych kryteriach. Podczas tegorocznej wizytacji ustalono, że wyniki poprzedniej oceny zostały jedynie częściowo wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku i nie wszystkie zalecenia zostały zrealizowane bądź nie zostały zrealizowane w pełni.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

W Uchwale nr 375/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 maja 2021 r. sformułowano 4 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 10.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	rozszerzenie zakresu dokonywanych przeglądów programu studiów, w tym dokonanie przeglądu efektów uczenia się dla kierunku oraz przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych.	Zakres dokonywanych przeglądów programu studiów został rozszerzony, w tym efekty uczenia się dla kierunku zostały zmodyfikowane i w procedurze zatwierdzania zmian zostały przyjęte ostatecznie przez Senat UZ Uchwałą nr 475 z dnia 27 kwietnia 2022 roku. Zmieniono przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, w tym do dyscypliny wiodącej, ale nie uwzględniono zmiany zakresu	Zalecenie zrealizowane częściowo

		przyporządkowania do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, co jest niespójne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku.	
2.	podejmowanie systematycznych działań z udziałem interesariuszy zewnętrznych mających na celu ocenę efektów uczenia się i programu studiów pod kątem ich zgodności z potrzebami rynku pracy.	Podjęto regularne badania pracodawców w zakresie realizacji programu praktyk zawodowych, jak również przystąpiono do zawierania formalnych porozumień o współpracy (listy intencyjne) z podmiotami związanymi z branżą turystyczną w regionie w tym również w zakresie modyfikowania programu studiów zgodnie z aktualnymi trendami rozwoju branży i potrzebami rynku usług turystycznych.	<i>Zalecenie zrealizowano</i>
3.	dokonywane analizy programu studiów, tak aby miały charakter zintegrowany i w pełni systematyczny, pozwalający na dostarczenie osobom odpowiedzialnym za jakość kształcenia na kierunku pełnej, okresowej informacji wykorzystywanej do doskonalenia programu studiów na tym kierunku.	Podjęte analizy okresowe programu studiów mają charakter kompleksowy i wykorzystują szereg narzędzi ewaluacyjnych opracowanych w ramach USZJK. Stanowią dobrą podstawę do podejmowania działań projakościowych.	<i>Zalecenie zrealizowano</i>
4.	rozszerzenie skuteczności podejmowanych działań w ramach WSZJK, w tym usunięcie niedociągnięć m.in. w zakresie doboru metod i narzędzi kształcenia, punktacji ECTS, realizacji zaliczania praktyk zawodowych, struktury składu kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku ze względu na reprezentowane dyscypliny, tj. brakiem reprezentantów dyscypliny wiodącej oraz dwóch dyscyplin uzupełniających, do których został przyporządkowany kierunek, wykorzystania wniosków z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji do doskonalenia	Podjęte działania projakościowe zostały skutecznie wprowadzone w zakresie procedury zaliczania praktyk zawodowych, doboru kadry dydaktycznej reprezentującej wszystkie dyscypliny do których przyporządkowano kierunek, a także wykorzystania wniosków z oceny dokonywanej przez studentów oraz podczas hospitacji. Nieskuteczne okazały się procedury monitorowania prawidłowego przypisywania punktacji ECTS oraz w zakresie weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się na podstawie prac etapowych i dyplomowych.	<i>Zalecenie zrealizowano częściowo</i>

	procesu kształcenia.		
--	----------------------	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Polityka jakości w Uniwersytecie Zielonogórskim opiera się o zasady określone w Uczelnianym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Zostały powołane zespoły osób oraz osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu, dla których określono w sposób formalny zakres zadań i kompetencji. Została również określona procedura wprowadzania zmian i zatwierdzania programu studiów, która dopuszcza wprowadzanie zmian programowych niezgodnie z Rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów z 2018 roku. W projektowaniu programu studiów na kierunku uwzględniane są współcześnie wykorzystywane techniki i metody dydaktyczne. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Przeprowadzana jest okresowa ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się w procedurze dyplomowania, praktyki zawodowe, a także wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. W ocenie programu studiów wykorzystywane są wyniki analiz przeprowadzanych w oparciu o obowiązujące w USZJK narzędzia ewaluacji, które są właściwie dobrane do zakresu oceny i pozwalają na podejmowanie działań doskonalących realizację programu studiów. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni, a wnioski z tych ocen są wykorzystywane do doskonalenia programu. W trakcie wizytacji dostrzeżono szereg nieprawidłowości w podejmowanych działaniach projakościowych związanych z modyfikacjami koncepcji kształcenia w zakresie przyporządkowania do dyscyplin, a także związanych z formułowaniem efektów uczenia się odzwierciedlającym właściwy zakres merytoryczny dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Kolejne nieprawidłowości dotyczyły przypisania punktacji ECTS oraz metod kształcenia wykorzystywanych w celu osiągnięcia umiejętności praktycznych. Poważne uchybienia stwierdzono w procedurach weryfikacji osiągania efektów uczenia się na poziomie prac dyplomowych i etapowych. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a ostatnia była przeprowadzona przez PKA w 2021. Wyniki poprzedniej oceny zostały jedynie częściowo wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku i nie wszystkie zalecenia zostały zrealizowane bądź nie zostały zrealizowane w pełni, co szczegółowo przedstawiono w poszczególnych kryteriach. Stwierdzone nieprawidłowości:

- 1) Procedura wprowadzania zmian i zatwierdzania programu studiów dopuszcza wprowadzanie zmian programowych niezgodnie z Rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów z 2018 roku.
- 2) Nieskuteczne działania projakościowe związane z modyfikacjami koncepcji kształcenia, formułowaniem efektów uczenia się, przypisywaniem punktacji ECTS, weryfikacją metod kształcenia i osiągania efektów uczenia się.
- 3) Brak pełnej realizacji zaleceń sformułowanych po wizytacji PKA w 2021 roku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się wdrożenie procedury wprowadzania zmian w programie studiów nie pozostającej w sprzeczności z Rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów z 2018 roku.
2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych zmierzających do usunięcia stwierdzonych podczas wizytacji nieprawidłowości w zakresie oceny standardów jakości kształcenia według kryterium 1,2,3.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Przewodnicząca zespołu oceniającego
Dr hab. Anna Tobolska